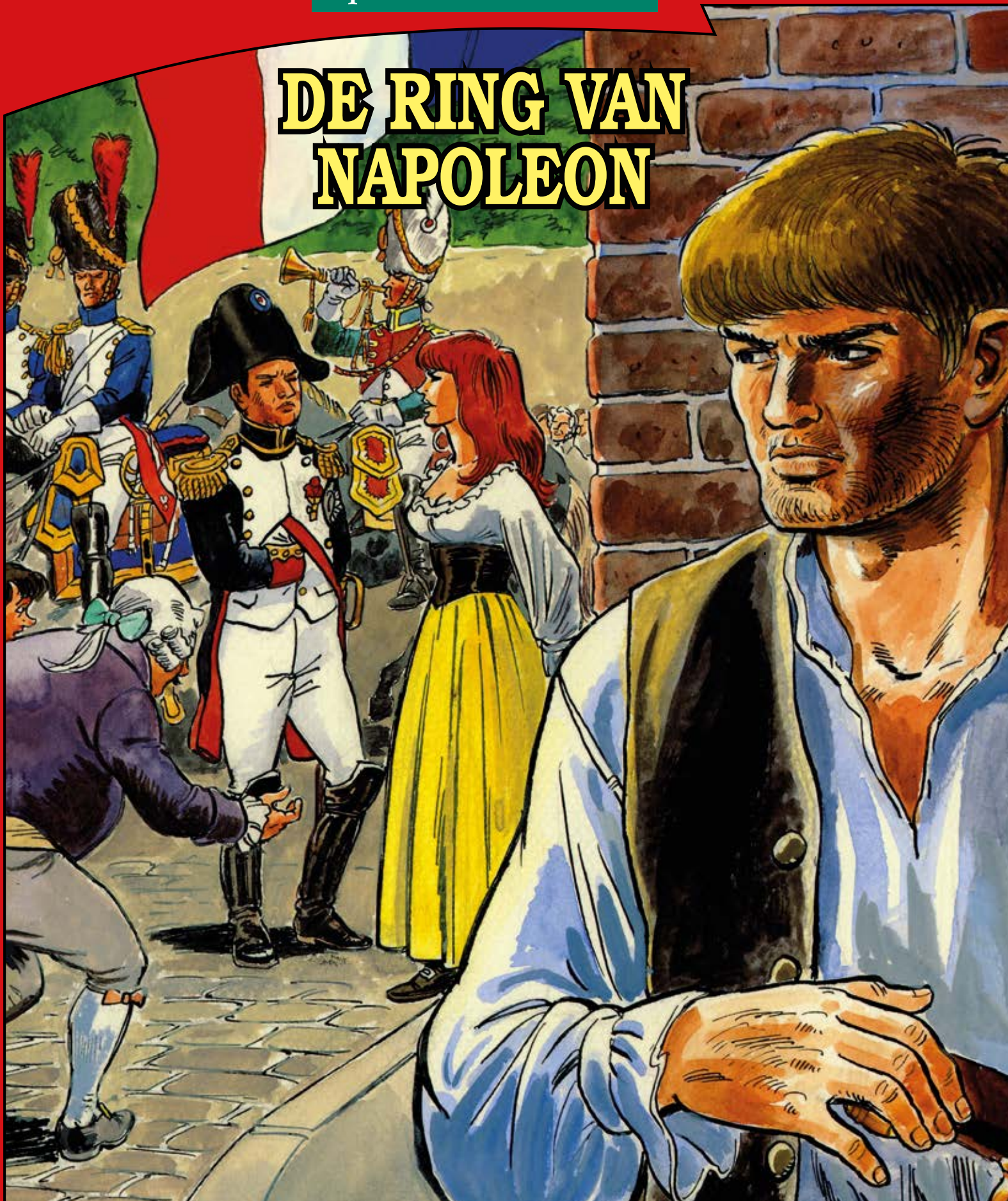

BAKELANDT

speciale online editie

DE RING VAN NAPOLEON

Hec Leemans BAKELANDT

speciale online editie De Ring van Napoleon

Tweehonderd jaar geleden, op 5 mei 1821, stierf Napoleon Bonaparte. Deze historische figuur met grote naam en faam kwam ook als strippersonage voor in de stripreeks *Bakelandt* van Hec Leemans en Daniël Jansens.

Met toestemming van Hec Leemans en Saga Uitgaven, die sinds 2020 de reeks *Bakelandt* in een integrale uitvoering met dossiers heruitgeeft, biedt Stripspecialzaak.be deze gratis online editie aan van deel 25 in de reeks, *De Ring van Napoleon*.

Het complete verhaal wordt ingeleid door een artikel uit *Bakelandt* integraal 1 over het begin van Hec Leemans' stripcarrière en de totstandkoming van de stripreeks. Uit *Bakelandt* integraal 5 is een geschiedkundig artikel over Napoleon geselecteerd, met extra aandacht voor zijn bezoeken aan Vlaanderen, en allerlei weetjes over het verhaal.

*Speciale online editie. Alle rechten voorbehouden.
Mag in geen enkel geval afgedrukt en verkocht worden
of op een andere manier gecommmercialiseerd worden.*

© Hec Leemans, 2021
© Saga Uitgaven voor de Nederlandse taal

Redactie: Peter D'Herdt, Bert Gevaert, Ivo De Wispelaere en David Steenhuyse
Met dank aan Mario Boon, Martin Floré, Jan Smet en Sascha Van Laeken
Opmaak dossier: David Steenhuyse
Afbeelding titelpagina: oorspronkelijke titelpagina deel 11 tot 29
Afbeelding op deze pagina: illustratie op backcover deel 11 tot 46

Distributie integrale reeks: Stribbelstrips, Hamont-Achel

Saga Uitgaven
Berkenhagestraat 77
B-8210 Zedelgem

www.sagauitgaven.be

Volg de Facebookpagina www.facebook.com/bakelandtintegraal
voor regelmatige weetjes, making-ofs en extra informatie.

WEST-VLAAMSE BRIGAND VERSLAAT MEXICAANSE OUTLAW

Hec Leemans debuteert in 1969 in samenwerking met Sylvain Polfliet. Daarvoor en erna laat hij kansen liggen om te werken voor de studio's van Willy Vandersteen en Marten Toonder. De toenmalige “koppige jongen” staat namelijk op zijn vrijheid. Na een reeks proefprojecten zonder verder gevolg lukt het hem om samen met beroepsscenaarist Daniël Jansens een eigen stripreeks op de rails te zetten. Na een lovende introductie in *Het Laatste Nieuws* en *De Nieuwe Gazet* start *Bakelandt* in 1975 als krantenstripreeks.

door Peter D'Herdt

VAKBEKWAAMHEID EN ARTIESTENSTREKEN

9 oktober 1975. Journalist Frank De Keyser schrijft in de kranten *Het Laatste Nieuws* en *De Nieuwe Gazet* een artikel over een nieuwe reeks waarvan eerstdaags de voorpublicatie zal starten (zie pagina 65). Hij steekt zijn bewondering voor de auteurs niet onder stoelen of banken: “De scenarist en tekenaar geven blijk van een uitzonderlijke, naar internationale maatstaven te meten, vakbekwaamheid.”¹ De krantenlezer wordt in de week die voorafgaat aan de effectieve start helemaal warm gemaakt voor de nieuwe reeks. Op zaterdag 11 oktober verschijnt een aankondigingsstrook met daarboven een wervende tekst: “Over negen dagen gaan we op stap met *Bakelandt*. Jonge talenten tekenden de bewogen levensloop van de beruchte kerel en zijn bende. Ook vandaag nog roept zijn naam in Vlaanderen een legende op, gemaakt van vrees en bewondering. U beleeft ze opnieuw op maandag 20 oktober.”

De verwachtingen liggen dus meteen hoog voor *Bakelandt* en zijn geestelijke vaders die zich in de aankondigingsstrook verschuilen achter de pseudoniemen J. Daniël en Hec Leeman. De eerste is Daniël Jansens, die zeker in het strip- en uitgeverwereldje al wijd en zijd bekend is. De tweede is de nog nobele onbekende Hector Leemans.

In de kranten van de volgende dagen, van 14 tot en met 17 oktober 1975 worden de belangrijkste figuren een voor een in korte stroken voorgesteld aan de lezer: Rooie Zita, Pier den Bult, Raoul de Crèveœur en Jacobus De Vos. In de weekendkrant van 18 oktober is het uiteindelijk de beurt aan Ludovicus of Lodewijk *Bakelandt*. Zijn presentatie wordt vergezeld van een herneming van de aankondigingsstrook van een week eerder, waarin het effectieve begin van de reeks twee dagen later wordt aangekondigd. Inderhaast wordt toch weer een “s” aan de familienaam van de tekenaar toegevoegd. De ontluikende

artiest twijfelt, zo blijkt. “Die ‘Leeman’ mag je gerust zien als een artiestenstreek van een beginnende auteur. Ik heb dat enkele jaren later rechtgezet, maar J. Daniël is gebleven”, legt Leemans desgevraagd uit.² Wanneer de eerste albums verschijnen, heeft Hec al definitief voor zijn eigen familienaam gekozen. De verwarring bij de uitgeverij blijft echter nog even verder duren, want ook al is zijn naam op de cover correct geschreven, op de titelpagina blijft men nog een tijdje slordig over “H. Leeman” spreken. Met of zonder “s”, het effectieve begin van de voorpublicatie op 20 oktober 1975, brengt Hec aan de rand

© Jo Leemans, privécollectie Hec Leemans

Hec Leemans in 1973. Een foto door zijn broer Jo die toen aan kunstfotografie deed, vandaar de compositie met attributen zoals een papieren parasolletje. Boven Hec staan figuren uit zijn komische reeks *Circus Maximus*.

van de grote doorbraak. Hoewel hij nog maar net lijkt te komen piepen, timmert hij echter al geruime tijd aan zijn stripcarrière.

DE JEUGDJAREN

Hector Leemans wordt geboren in Temse op 28 januari 1950, maar het gezin woont een boogscheut verder, in het landelijke Hamme. Van kindsbeen af is de jonge Hec bezig met strips. Hij leest ze in de weekbladen *Kuifje*, *Robbedoes* en *Pilote*. Zelf tekenen komt er ook bij: korte verhalen en aanzetten tot strips in allerhande stijlen. “Ik kwam nooit verder dan vier of vijf pagina’s. Dan probeerde ik iets anders (...) Het ging mij in eerste instantie om het leren tekenen.”³

Op zijn twaalfde is hij rijp en oud genoeg om op avontuur te trekken en her en der cultuur op te snuiven. Met de fiets rijdt hij naar Antwerpen om er Galerij Campo te bezoeken, of om conceptuele en andere kunst te ontdekken in het koninklijk paleis op de Meir en andere musea. Na Antwerpen komt ook Brussel aan de beurt. Hec trekt, 14 jaar oud en met zijn stoute schoenen aan, naar Studio Hergé en ontmoet er voor het eerst een stripauteur in levenden lijve: Bob De Moor. De jonge aspirant krijgt tijdens een rondleiding raadgevingen en inzicht in de verschillende etappes van het productieproces. Een fascinerende wereld gaat voor hem open en een halve eeuw later herinnert hij zich nog levendig de legendarische stripverhalen die destijds in productie waren: “Bob toonde me stukken bosdecor die hij tekende voor *De Laatste Spartaan*, een verhaal van Alex waaraan hijzelf, Michel Demarets en Roger Leloup meewerkten. Verderop werd de inkleuring van het *Blake en Mortimer*-avontuur *Het Halsnoer van de Koningin* verzorgd.”²

Voor de jonge snaak staat het vast: hij moet en zal stripauteur worden. Zijn ouders, eenvoudige mensen uit het werkmilieu, en zeker zijn moeder die zelf ook een beetje schildert, geven hem zijn zin.⁴ Nadat hij de lagere middelbare school heeft voltooid, trekt hij naar de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Dendermonde, waar hij overdag leert schilderen en ’s avonds tekent naar model. Tijdens zijn opleiding krijgt hij les van de Dendermondse kunstschilder Hugo Van Beveren en leert hij zijn toekomstige echtgenote Marie-Jeanne en collega’s Sylvain Polfliet en Leon Van De Velde (Pirana) kennen. Hoewel het in de sterren staat geschreven dat hij strips zal maken, kijkt hij achteraf toch met gemengde gevoelens terug. In de pientere en door natuurwetten gefascineerde student, zit im-

mers ook een fysicus in spe, die zich vele jaren later nog steeds met veel passie in wetenschappelijke vakliteratuur stort. “Uiteraard heb ik er nu spijt van dat ik zo weinig heb gestudeerd (...) Maar vermoedelijk was ik met een universitair diploma in de hand toch strips gaan maken.”⁵

DE GEHEIM AGENT, HET CIRCUSGEZELSCHAP EN DE SOLDAAT

Hec Leemans leert de twee jaar oudere Sylvain Polfliet (geboren op 31 augustus 1948) kennen op de Dendermondse Academie. Ook Polfliet heeft ambities om stripauteur te worden en geïnspireerd door de avonturen van James Bond, creëert hij de geheim agent Brian Howell. Hec helpt hem bij het schrijven van het scenario, het tekenen van de decors en de lettering. Met het avontuur *Opdracht in de Jungle* trekken tekenaar Polfliet en scenarist Leemans naar de redactie van *Het Volk* die beslist om de stripreeks in de krant te plaatsen. De voorpublicatie start op 17 juni 1969 en vormt zo het officiële debuut van Hec in de stripwereld. Ook voor het tweede verhaal, *De Duiivelse Kolonel*, schrijft Hec het scenario. Beide verhalen verschijnen in 1970 en 1971 ook nog in het Vlaamse stripweekblad *Ohee* in respectievelijk nummer 390 en 445.

Als ontspanning naast het serieuze werk van hun geheim agent vinden de twee kompanen ook de tijd voor grappen en grollen. Tussen de voorpublicaties van de eerste twee verhalen verschijnen in *Het Volk* eind juli 1969 twee komische aankondigingsstrookjes waarin ze ongegeneerd de draak steken met zichzelf: “Bovenstaand derderangsscenaaristje is druk in de weer met het nieuwe verhaal van *Brian Howell*... Hij heeft er al 5 schrijfmachines en 7 secretaresses aan versleten en tikt onophoudelijk door, zelfs als hij niet tikt.”⁶

Wanneer Polfliets broer, Louis, er voor het derde avontuur als scenarist bijkomt, gaan de wegen jammer genoeg uit elkaar. Leemans in 1985: “Het was jammer, want de serie had

De eerste pagina van Brian Howell: *Opdracht in de Jungle* (1969).

misschien heel goed kunnen worden. We beseften ook niet hoeveel geluk we hadden, en hebben niet optimaal gebruik gemaakt van de ons geboden mogelijkheden. Naderhand hebben we nog wel geprobeerd om samen te werken, en ik denk dat het op dit moment ook nog wel zou lukken, zij het in een andere verhouding dan ten tijde van *Brian Howell*.³ Voor het *Bakelandt*-verhaal *De IJzeren Hertog* (deel 4, 1979) inkt Polfliet nog wel “enkele platen”¹¹ (meer bepaald de halve platen 70 en 71) die Hec in 1995 voor de ingekleurde heruitgave bij Standaard Uitgeverij hertekent. Wanneer Hec in december 1983 een nieuwe medewerker zoekt, denkt hij opnieuw aan Polfliet. Via brief stelt hij hem voor om zijn potloodschetsen verder uit te werken en alles te inkten, behalve de figuren *Bakelandt* en *Rooie Zita*. Deze keer hapt Polfliet echter niet toe.

Leon Van De Velde, die later furore zal maken als cartoonist onder het pseudoniem *Pirana*, is net als Polfliet enkele jaren ouder dan Hec. Hij komt met het idee om een gagstrip te maken rond een circusgezelschap. Dat wordt uiteindelijk *Groovy Circus*. Het raakt in 1970 gepubliceerd in een lokaal blad en zal later verder door Hec ontwikkeld worden tot *Circus Maximus*.

In 1971 moet Leemans zijn militaire dienstplicht vervullen. Hij wordt naar Lüdenscheld in Duitsland

KORTVERHALEN IN KUIFJE

Een maand na de start van de voorpublicatie van *Bakelandt*, op 4 november 1975, verschijnt een kortverhaal van Jansens en Leemans in het weekblad *Kuifje*, het indianenverhaal *De Laatste Strijd van een Wijs Man*. Een jaar later, op 9 november 1976, volgt een tweede bijdrage die zich afspeelt in het Wilde Westen, *De Sage van China Polly*. Een en ander is te danken aan de contacten met hoofdredacteur Henri Desclez, die Jansens heeft overgehouden aan een samenwerking met die laatste bij *Pilote* en aan de kortlopende serie *De Kronieken van de Zwarte Griffioen*.

Er wordt zelfs een derde verhaal in de steigers gezet, *Temps Durs pour un Cow-boy* (*Zware Tijden voor een Cowboy*), dat heel waarschijnlijk gepland was om gepubliceerd te worden in *Kuifje Pocket* nummer 14, een westernspecial. Na vele jaren werkt Hec hiervoor nog eens samen met Sylvain Polfliet, maar in een andere verhouding: deze keer staat Polfliet in voor de decors. In diezelfde periode snelt Sylvain ook al een in tijdsnood verkerende Leemans ter hulp door een paar stroken van *De IJzeren Hertog* te inkten.¹¹ Het verhaal voor *Kuifje Pocket* wordt uiteindelijk niet afgewerkt, mogelijk door het vertrek van Desclez als hoofdredacteur en diens vervanging door André-Paul Duchâteau, maar nog waarschijnlijker omdat Hec met *Circus Maximus* aan de slag kan bij *Eppo*.

Fragment uit een gag van Jager Jansens (1972) die Hec Leemans overneemt van Merho. Deze laatste creëert de gagreeks onder de titel Soldaat Jansens.

COVERILLUSTRATOR

Behalve als striptekenaar is Hec Leemans in de jaren 1970 ook eventjes actief als coverillustrator voor romans in opdracht van de Antwerpse uitgever Walter Soethoudt. Onder eigen naam publiceert Soethoudt vanaf 1964 heel wat erotische romans, sommige ervan schrijft hij zelf. In 1986 richt hij uitgeverij Facet op.

Leemans tekent welgeteld drie soft-erotische coverillustraties. Een eerste voor *De Meute* van David Fisher (1976), gevolgd door twee titels van Alan Williams: *Slangenwater* (1977) en *Commando naar het Zuiden* (1978). Hoe hij aan de opdracht kwam, herinnert Hec zich niet meer, wel dat het hem veel werk heeft gekost en dat hij zijn originelen nooit heeft teruggekregen.

Het horrorverhaal *De Meute* is misschien beter gekend door de filmversie *The Pack* (1977), geregisseerd door Robert Couse, bekend van de Bruce Lee-film *Enter the Dragon* (1973). De Amerikaanse bestsellerauteur David Fisher is een veelschrijver voor tijdschriften, kranten, romans, kinderboeken, non-fictie en zelfs de vier jaar lang lopende krantenstrip *Scroogie*.

De Britse thrillerschrijver Alan Williams schrijft tussen 1962 en 1981 elf romans. *Long Run South* (1962) en *Snake Water* (1965) zijn de twee romans waarvoor Hec Leemans coverillustraties mag verzorgen. Er is een grote nadruk op seks, verloering, horror en foltering, maar Williams krijgt ook lovende recensies waarin hij onder meer de titel “de natuurlijke opvolger van Ian Fleming” krijgt toegedicht. Misdaadauteur Robert Ludlum is een fan van Williams’ werk.

gestuurd en komt daar terecht op de culturele dienst. Bij zijn aankomst ontmoet hij in de vlucht zijn voorganger, Robert Merhottein, wiens taken hij zal overnemen: het openhouden van de bibliotheek op momenten dat er uiteraard geen kat langskomt, het bevorderen van de culturele activiteiten en het vullen van het regimentsblad *Shako*. In dat blad neemt hij ook de humoristische avonturen van een soldaat, *Jager Jansens*, over van diezelfde Merhottein, wiens pad hij in de toekomst nog zal kruisen. Als Leemans in 1972 afzwaait, is hij helemaal klaar om de stripwereld te veroveren. Al weet hij nog niet precies hoe.

ZOEKEN EN VINDEN

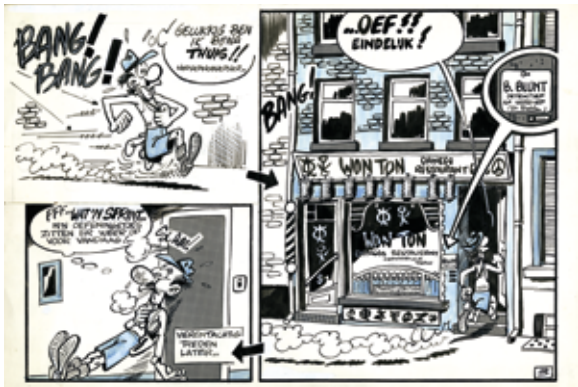
Teruggekeerd van Lüdenscheid gaat Hec op zoek naar een manier om zijn carrière in de stripwereld te herlanceren. Hij solliciteert bij de studio van Marten Toonder, die op dat moment aan tientallen kranten in Nederland stripverhalen verkoopt en dus de ideale springplank kan vormen. Hec krijgt het aanbod om een ecologische strip te maken, in die tijd een vernieuwende insteek. Hij wil echter ook het scenario voor zijn rekening nemen en daar loopt het fout. “Ik was een koppige jongen en ik wou het zelf schrijven. Dat had ik niet moeten doen. Ik was nog niet rijp genoeg om scenario’s te schrijven. Ik heb pas later begrepen dat je maar kunt schrijven als je wat bagage hebt, en die had ik op die leeftijd niet.”⁴

Voor de tweede keer gaat de mogelijke samenwerking met een tekenstudio niet door. In 1968 klopte hij immers ook al eens aan bij Willy Vandersteen. Toen had hij voor zichzelf eigenlijk al uitgemaakt dat hij eerder een einzelgänger was, die gehecht is aan zijn vrijheid. “Als ik me niet vergis, was het in 1968 dat ik een proefpagina maakte voor Vandersteen. Ik kreeg van Willy himself een originele *Bessy*-plaat mee naar huis en moest die in spiegelbeeld overtekenen. Ik heb dat toen gedaan, maar voegde er meteen ook een beleefde brief bij dat ik niet in de studio wilde werken. Ik wilde een vrije tekenaar zijn met eigen creaties en dat leek me in de Studio Vandersteen moeilijk te realiseren.”⁵

De zoektocht gaat verder en Hec ploetert van proefproject naar proefproject: *Lord Bingo*, *Johan Peps*, *Bobby Blunt*, *Jungle Story*,... Dan leert hij via Danny De Laet scenarist Daniël Jansens kennen. Die laatste heeft al een paar watertjes doorzwommen en is nauw betrokken bij de plannen rond een Nederlandstalige versie van het stripweekblad *Pilote*. Hij zou hoofdredacteur worden van die — zoals hij het zelf noemt — “Vlaamse” poot

JOHAN PEPS

Naast *Dingo en Co* en *Joaquín Murrieta*, die hij allebei met Daniël Jansens maakt, is Johan Peps waarschijnlijk dé figuur waarin Hec Leemans het meeste tijd heeft gestoken zonder dat het tot een uiteindelijke publicatie komt. Voor het soloprojectje, dat qua opzet wat aan de detectivereeks *Paul Panter* van Maurice Tillieux doet denken, werkt hij verschillende aanzetten uit in evenveel verschillende stijlen die tussen het komische en het realistische genre in zweven. Opvallend is dat de hoofdfiguur telkens gelijkaardige trekken vertoont: ringbaardje, pijp in de mond, meestal een bril. Dat een gelijkaardige figuur ook prominent in beeld komt in een gag van *Jager Jansens* — hij passeert op een bepaald ogenblik in de gang en citeert de filosoof René Descartes — is geen toeval. Zowel Peps als de toevallige voorbijganger zijn gebaseerd op iemand die Hec leerde kennen tijdens zijn legerdienst. Hoewel hij hem nooit meer terugzag, bestempelt hij de man zoveel jaar later nog steeds als “een geestige kerel”.

Van boven naar onder: Vier van de vele proefprojecten in de vroege jaren 1970: Bobby Blunt, Lord Bingo, Theo Dorant en Jungle Story.

Een van de aanzetten voor Johan Peps.

Fragment uit het western-
project Joaquín Murrieta
(1975).

Deze en volgende pagina:
vroeg personage studies
voor Bakelandt, gedateerd
op 13 en 14 maart 1975.

en Hec levert een aantal pseudoactualiteitstekeningen die daarin zouden moeten verschijnen.⁷ Ook schrijft hij voor Hec het scenario van *Dingo en Co*, een satirische reeks rond de leden van een popgroepje dat wordt uitgebuit door een gewetenloze manager. Het project sterft, samen met de plannen rond het nieuwe stripblad, een stille dood. Maar de kiemen van een succesvolle samenwerking zijn aan het ontluiken.

DE WEST-VLAAMSE BRIGAND EN DE MEXICAAN

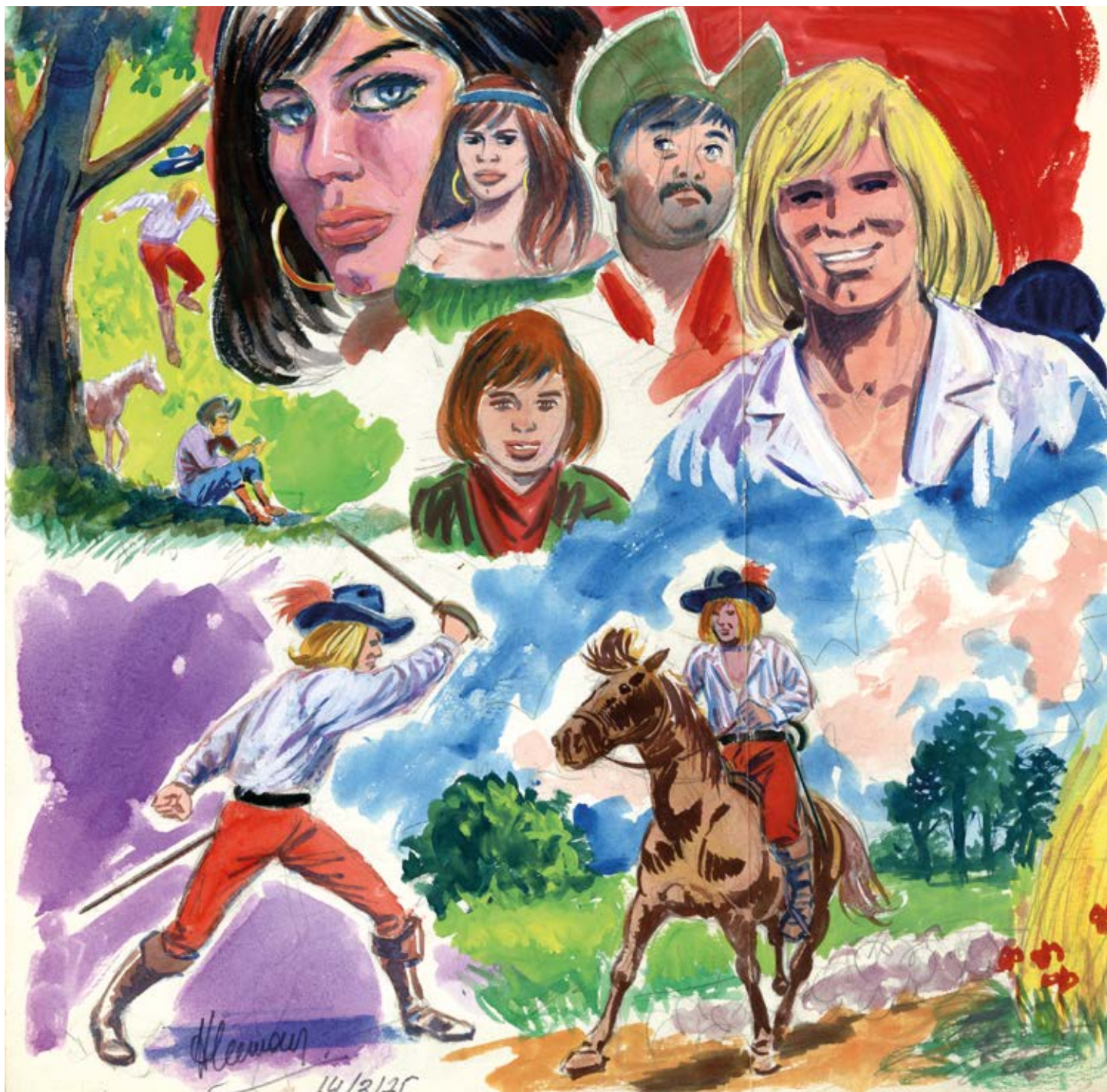
Hec zet zich opnieuw aan *Circus Maximus*, een soort doorstart van *Groovy Circus*, dat hij samen met Pirana maakte in 1970. Er moet immers brood op de plank komen. “Op een bepaald ogenblik keek ik tamelijk neerslachtig tegen de stripwereld aan, mijn interesse was wel een beetje geslonken. Maar de economische noodzaak was dwingend. Ik had toen *Circus Maximus* liggen, waar ik begin 1975 weer aan begon te werken. Ik tekende een aantal gagplaten, maar dat heeft maanden geduurd en eerst moest ik een voorraad materiaal aanleggen alvorens ik daar een uitgever mee lastig ging vallen. Toen stuurde Daniël Jansens een telegram, hij zocht dringend iemand om mee samen te werken”, zegt Hec in 1982 tegen Danny De Laet.⁸

Jansens wil een strip maken over de historische figuur Bakelandt. Hij loopt al een tijd rond met een idee rond

een strip over de West-Vlaamse opstandeling en bandiet die echt heeft geleefd tijdens de Franse Revolutie en in het begin van de negentiende eeuw werd onthoofd op de markt van Brugge. Jarenlang verzamelt en leest hij alle info die hij kan vinden. Hoewel de echte Bakelandt slechts een derde-rangsfiguur was, werd hij na zijn dood geromantiseerd in de literatuur. Jansens doet daar nog een schepje bovenop. In 1977 zegt hij daarover: “Ik ben nog een stukje verder gegaan in de mythologisering en heb er een soort Robin

Hood van gemaakt, een weerstandsfiguur die het opneemt tegen de Franse bezetter. In een strip heb je een held nodig en *pour le besoin de la cause* hebben we van Bakelandt een brigand gemaakt, een mengeling van rover en verzetsstrijder, die uiteindelijk toch sympathiek overkomt.”⁷

Ook Hec vindt de brigand sympathiek. Hij schuift *Circus Maximus* aan de kant en werkt een aantal ontwerpen uit voor een presentatie. Die eerste ontwerpen doen nog in niets aan de uiteindelijke Bakelandt denken.

Kortverhaaltje uit 1977 dat Hec Leemans als nieuwjaarskaart verstuurt.

Geraadpleegde bronnen:

- 1 "Bakelandt-story als strip" (Frank De Keyser, Het Laatste Nieuws, 9 oktober 1975)
- 2 E-mailconversatie met Hec Leemans (Peter D'Herdt, 9 maart 2020)
- 3 "Interview met Hec Leemans" (Jan Smet, Ciso Strippgids nr. 29, 1985)
- 4 Hec Leemans, 50 jaar kampioen (David Steenhuyse, Standaard Uitgeverij, 2020)
- 5 "Leemans en Merho tellen hun zegeningen" (Geert Van Gheluwe, Stripschrift nr. 415, 2011)
- 6 "Ja, er wordt druk gewerkt aan een nieuw avontuur van Brian Howell" (Hec Leemans en Sylvain Polfliet, Het Volk, 21 juli 1969)
- 7 "Strippgids-Prijs 1977 - Interview met Daniël Jansens" (Jan Smet, Ciso Strippgids nr. 16, 1976)
- 8 De Vlaamse stripauteurs (Danny De Laet, De Dageraad, 1982)
- 9 "Ik maak nog altijd geen keuze" (Toon Horsten, Strippgids nr. 41, 2015)
- 10 "Een nieuwe Vlaamse strip: Bakelandt" (Jan Smet, Ciso Strippgids nr. 9, 1976)
- 11 "Ik ben nog lang niet uitgetekend" (Martin Floré, Brabant Strip Magazine nr. 201, 2014)

Pé Bruneel ziet eruit als een komische dikkerd die wat doet denken aan sergeant Garcia uit de televisieserie *Zorro*. Aan de zijde van Bakelandt staat een zwartharige schone. Het gaat om Zwarte Belle, een dievegge die eveneens echt heeft bestaan. Maar Rooie Zita zal haar snel deklasseren tot een nevenpersonage. "Al schetsend had ik een mooie roodharige getekend en Daniël zei: 'We gaan die zwarte niet pakken, we gaan die rosse nemen.' Ze is echt het peper en zout van de reeks geworden, al is ze gewoon uit een losse tekening ontstaan. Ze had meteen een erg leuk karakter vanwege haar eigenzinnigheid. Die typering, haar potige karakter, dat is helemaal aan Daniël te danken."⁹

Jansens en Leemans stappen met hun proefplaten naar *Het Laatste Nieuws*. Om een slag om de arm te houden, nemen ze ook uitgewerkte proefplaten van een tweede project mee, *Joaquín Murrieta*, eveneens gebaseerd op een historische figuur, een Mexicaanse outlaw ten tijde van

de Californische Goudkoorts in 1850. Albert Maertens, de grote baas, is echter een West-Vlaming en kent zijn geschiedenis. De keuze is dus snel gemaakt. Op zaterdag 18 oktober 1975 verschijnt de aankondiging van het eerste verhaal, *De Bloedwet*, in de weekendeditie van *Het Laatste Nieuws* en *De Nieuwe Gazet*. Aan journalist Frank De Keyser hebben de twee zich een week eerder nog zeer strijdlustig bewezen. "We willen een vernieuwing brengen in de gescleroseerde Vlaamse striptoestand. De gevestigde waarden bezetten alle ruimte in de kranten en Vlaanderen bezit bovendien geen enkel echt Vlaams strijtblad om de jonge elementen een kans te geven."¹

Jan Smet is meteen lyrisch over deze échte start van Leemans' carrière en spreekt in *Ciso Strippgids* over "een nieuwe parel aan de kroon van de Vlaamse strip".¹⁰ Wanneer meer dan dertig jaar later deel 96 van de persien rolt, is al lang gebleken dat de stripjournalist het volledig bij het rechte eind had.

VIVE L'EMPEREUR... OF LIEVER NIET?

Hoewel Napoleon Bonaparte (1768-1821) al vanaf *Het Goud van de Consul* (deel 2, 1978) prominent aanwezig is in de strips van *Bakelandt* en het reilen en zeilen van onze held op de een of andere manier stuurt, is het pas in *De Ring van Napoleon* (deel 25, 1984) dat de beroemde Franse keizer een hoofdrol krijgt toebedeeld. Daarin stelt Hec Leemans hem voor als een klein mannetje dat hevig lijkt te kampen met het syndroom van Gilles de la Tourette en zijn begerig oog graag laat vallen op vrouwelijk schoon... in dit geval Rooie Zita. Daarnaast dreigt de kleine driftkikker voortdurend met strenge straffen, is hij niet behept met een grote intelligentie en ook nog eens bang uitgevallen. De 'kleine korporaal', zoals Napoleon door zijn manschappen genoemd wordt, lijkt in dit album eerder een kleingeestige komiek dan een kranige consul of keizer.

door Bert Gevaert

Een overwegend geërgerde Napoleon Bonaparte in *De Ring van Napoleon*.

NAPOLEONISTENBONDEN IN VLAANDEREN

Het beeld van Napoleon in *De Ring van Napoleon* valt echter moeilijk te verzoenen met de enorme populariteit die de keizer geniet bij zijn eigen manschappen, zowel tijdens zijn leven als – en vooral – na zijn dood.

Wanneer het stoffelijk overschot van Napoleon in 1840, dus bijna twintig jaar na zijn dood, vanuit Sint-Helena naar Parijs wordt overgebracht om er plechtig begraven te worden, ontstaan niet alleen in Frankrijk, maar over heel Europa verenigingen van veteranen van Napoleon. In Vlaanderen gebeurt dat onder meer in Gent en Brugge (1841), Ieper en Aalst (1843), Nevele (1844), Menen (1845), Torhout (1847), Zottegem (1849),...

In die napoleonistenbonden komen oude wapenmakers op geregelde tijdstippen samen om, onder invloed van geestrijke vochten, de roemrijke veldslagen te herbeleven die zij onder hun keizer gevochten hebben. Toch is het niet alleen cafépraat die de leden aantrekt, ze ondersteunen elkaar ook financieel. Na verloop van tijd bestaat de voornaamste taak van de bond er in om aanwezig te zijn op de begrafenis van de gestorven leden. Bij zo'n droeve gebeurtenis mag een grafrede niet ontbreken om

Napoleon Bonaparte als eerste consul (detail), geschilderd door Antoine-Jean Gros in 1802.

Links: Briefhoofd van de Brugse napoleonistenbond uit 1858. Op de hoofding prijkt de gekroonde, keizerlijke adelaar.
Rechts: Napoleon aanvaardt de overgave van Ulm op 20 oktober 1805 (detail), geschilderd door Charles Thévenin tussen 1806 en 1815. Op dit schilderij zien we Napoleon in zijn typische kolonelsuniform van de Jagers te Paard.

de wapendaden van de overledene onder Napoleon de hemel in te prijzen.

In de vereniging worden alle belangrijke data uit het leven van de keizer met passende festiviteiten herdacht, zowel aan de toog als in de kerk en de balzaal. Grote vreugde is er bij het vieren van de verjaardag van de keizer op 15 augustus (1769) en op 2 december, naar aanleiding van de keizerskroning (1804) en de overwinning bij Austerlitz (1805). Maar ook het overlijden van de keizer op 5 mei (1821) wordt met een eucharistieviering herdacht. De optochten van de oude knarren, met tamboers, Franse vlaggen en in hun oude legeruniform, moeten in Brugge en alle andere steden heel veel kijklustigen op de been hebben gebracht.

AANTREKKINGSKRACHT VAN NAPOLEON

Waarom koesteren die bejaarde mannen na zovele jaren nog steeds zoveel bewondering voor hun keizer? Staat het herdenken van Napoleon niet een beetje gelijk aan het herdenken van Adolf Hitler? Volgens Ian Kershaw, de bekendste biograaf van de Führer, liet Napoleon in tegenstelling tot Hitler nooit een “moreel trauma” achter na zijn overlijden.

Meer dan andere grote veroveraars heeft Napoleon immers zowel zijn tijdgenoten als vele generaties na hem gefascineerd, geïntrigeerd én geïnspireerd. Volgens de eminente Napoleonspecialist, de Belgische generaal Hector-Jean Couvreur, volstaat één mensenleven niet om alle boeken te lezen die ooit over Napoleon geschreven zijn. Bijna al die boeken prijzen vooreerst het militair talent van Napoleon. Dat militair talent stelt hem in staat om van eenvoudige luitenant op te klimmen tot generaal voor wie geen uitdaging te veel is. Als geen ander is Napoleon, door zijn *coup d'œil*, waarmee hij in staat is een slagveld als het ware te le-

Napoleon ligt begraven in de Dôme des Invalides in Parijs. Rondom zijn praalgraf worden zijn daden in marmer uitgebeeld. Hier is hij te zien als grote wetgever van Europa.

zen, de onbetwistbare meester op het Europese vasteland voor een periode van bijna vijftien jaar. Napoleon verrast zijn tegenstanders door de snelle verplaatsing van zijn troepen, waardoor hij er vaak in slaagt om het leger van de vijand op te plitsen en in afzonderlijke onderdelen apart te verslaan. Hierdoor haalt hij zijn beroemde overwinning bij Austerlitz (2 december 1805), maar zelfs in 1814, wanneer zijn ster al tanende is, verslaat hij zijn tegenstanders keer op keer met een leger dat ferm in de minderheid is. Bovendien is Napoleon vaak te vinden te midden van zijn manschappen, waarbij hij opvalt door zijn eenvoudige kolonelsuniform van de Jagers te Paard, zijn lange grijze jas en zijn zwarte bicorne (steek of hoed). Volgens zijn tegenstander Arthur Wellesley (1769-1852), alias de hertog van Wellington, was die hoed alleen al veertigduizend manschappen op het slagveld waard!

Toch zal Napoleon zelf het meest trots zijn op zijn befaamde Code Civil of de Code Napoléon die op

NAPOLEON IN VLAANDEREN

In *De Ring van Napoleon* verblijft Napoleon, toen nog consul Bonaparte, één nacht in het huis van Jacobus Devos in Roeselare wanneer hij op terugreis is van Antwerpen. Bij het vernemen van het bezoek van deze bijzondere gast krijgt Elza, de echtgenote van Devos, spontaan een appelflawwte. Klopt het echter dat Napoleon ooit in onze streken is geweest?

Van 9 tot 14 juli 1803 is hij voor een langere periode in ons land, maar Roeselare staat helaas niet op zijn programma. De consul reist door Menen, Ieper, Nieuwpoort, Diksmuide en verblijft iets langer in Oostende, dat een belangrijke strategische rol vervult in zijn strijd tegen Engeland. Na een korte tussenstop in Blankenberge doet de consul ook Brugge aan, waar hij ontvangen wordt door burgemeester Karel Aeneas de Croeser (1746-1828). Van hieruit gaat de tocht naar Vlissingen en uiteindelijk vertrekt het gezelschap naar Gent en vervolgens naar Antwerpen. Misschien heeft hij op zijn tocht door West-Vlaanderen wel horen spreken over Bakelandt die op dat moment nog steeds zijn hoofd op zijn schouders heeft?

Pas in 1810 is Napoleon opnieuw voor enkele dagen in West-Vlaanderen. Hoewel hij op dat moment op het toppunt van zijn macht is én pronkt met zijn nieuwe, Oostenrijkse echtgenote Marie Louise, zien mensen hem eerder als een hatefulijke despoot met een onstilbare honger naar manschappen voor zijn eindeloze reeks oorlogen.

Napoleon Bonaparte ontmoet de burgemeester van Brugge, Karel Aeneas de Croeser. Schilderij van Joseph Denis Odevaere uit 1807, te bezichtigen in het stadhuis van Brugge.

© Bert Gevaert

21 maart 1804 wordt uitgevaardigd. Deze wetgeving is een mijlpaal in de Europese geschiedenis, want niet alleen wordt komaf gemaakt met het verouderd gewoonterecht, de Code Civil is opgesteld in eenvoudige taal en berust op het principe dat alle burgers gelijk zijn. Daarnaast wordt er een sterke nadruk gelegd op de scheiding tussen Kerk en Staat. Het is niet voor niets dat sommige auteurs Napoleon omschrijven als “de manager van de Verlichting” of “de Franse Revolutie te paard”.

EEN KRITISCHE BLIK OP NAPOLEON

Napoleon leeft aan een hoge snelheid. Hij is een briljant militair, staatsman, wetgever, schrijver van tienduizenden brieven, inspiratiebron voor vele kunstenaars, maar ook een dictator die problemen heeft met de persvrijheid en zeer conservatieve ideeën heeft over vrouwen. Wat dat laatste betreft, is hij een kind van zijn tijd, maar wat hem het meest wordt aangewreven is zijn bloedorstigheid. Volgens een van zijn biografen, de gerenommeerde Napoleonkenner Johan Op de Beeck, zouden tussen 1799 en 1815 ongeveer 2 miljoen mannen

gediend hebben in de legers van de keizer. Ongeveer 400.000 zijn omgekomen ten gevolge van de strijd en meer dan 600.000 mannen zijn nooit teruggekeerd uit krijgsgevangenschap, wat het totaal op een verlies van 1 miljoen soldaten brengt. Ter vergelijking kan men aanbrengen dat de Eerste Wereldoorlog Frankrijk 1,4 miljoen soldaten kostte. Men kan zich ook de vraag stellen of Napoleon als enige verantwoordelijk is voor al die doden. Meerdere keren lopen zijn vredesonderhandelingen op niets uit en zelfs de fatale Russische veldtocht (1812) is het gevolg van mislukte onderhandelingen. We mogen ook niet vergeten dat zijn tegenstanders, met de Britten op kop, er alles aan gedaan hebben om Napoleon zo negatief mogelijk af te schilderen. Soms gebeurt dat letterlijk, door hem op spotprenten voor te stellen als een klein opdondertje, terwijl Napoleon met zijn 1,68 meter ongeveer even groot is als de toenmalige, gemiddelde man in Frankrijk. Napoleon heeft zeker fouten gemaakt, zoals de reeds vermelde veldtocht naar Rusland, maar achteraf is het altijd makkelijk om te zeggen wat hij in bepaalde situaties beter had kunnen doen.

EEN ROMANTISCHE, HARDWERKENDE DRIFTKIKKER

Dat Napoleon een absolute controlefreak is en niet graag delegeert, is wellicht een van de grootste fouten die de man tijdens zijn leven heeft gemaakt. Napoleon weet zich te omringen met zeer bekwame officieren en administratieve medewerkers, maar heeft uiteindelijk het liefst de touwtjes zelf in handen. Wellicht is dat de reden waarom hij zijn meest bekwame maarschalk, Nicolas Davout (1770-1823), in Parijs achterlaat om zelf in Waterloo strijdend ten onder te gaan.

De energie van Napoleon is buitengewoon groot, waardoor hij zeker de eerste jaren van zijn carrière weinig nood heeft aan slaap. Liefst zit de man in zijn werkkamer en maaltijden beschouwt hij als tijdverlies. Wanneer hij in bad zit – wat hij heel graag doet – laat hij boeken en kranten voorlezen. Napoleon verplaatst zich voortdurend en heeft daarom altijd zijn reisbibliotheek bij zich. Boeken die hem niet bevallen, kiepert hij gewoon door het raam van zijn koets.

Hoewel hij vriendelijk is tegen zijn soldaten, bij wie hij als teken van affectie stevig in het oorlelletje knijpt, staat hij ook bekend voor zijn woedeaanvallen. Wanneer dat gebeurt, zwellen zijn neusgaten op en gooit hij zijn hoed op de grond. Toch straft hij zelden en verdwijnt zijn woede vaak als sneeuw voor de zon.

Boven alles is Napoleon een echte romanticus in de ware zin van het woord. In zijn jonge jaren schrijft hij bombastische romans, die trouwens vandaag het lezen niet waard zijn. Op oudere leeftijd verslindt hij de ene vrouw na de andere.

Het is onbegonnen werk om alle maîtresses van Napoleon op te sommen, maar toch blijft Marie Joséphe de Tascher de La Pagerie (1763-1814), alias Joséphine de Beauharnais de liefde van zijn leven. Hij scheidt enkel en alleen van haar omdat hij bij haar geen kinderen kan krijgen, wat bij zijn tweede echtgenote, Marie Louise van Oostenrijk (1791-1847), wel lukt. Uit hun huwelijk wordt namelijk Napoleons enige officiële zoon geboren, François Charles Joseph Napoleon (1810-1832), beter bekend als de koning van Rome, L'Aiglon (het Adelaarsjong) of eenvoudiger als Napoleon II. Uiteraard heeft Napoleon daarnaast nog buitenechtelijke kinderen, onder andere met zijn Poolse maîtresse Maria Walewska (1786-1817). Wie weet lopen er vandaag in de buurt van het Vrijbos wel mensen rond met lange rooie lokken en de trekken van een Franse keizer uit lang vervlogen tijden?

Geraadpleegde bronnen:

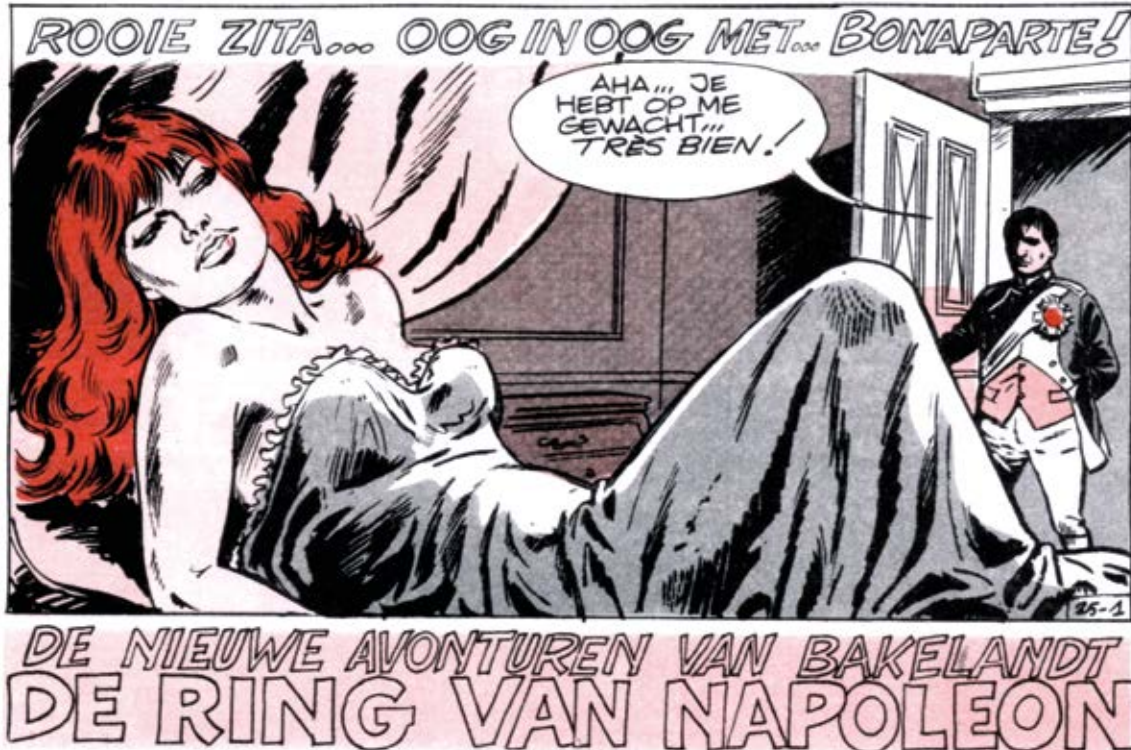
- *Napoleon, de schaduw van de revolutie* (Bart Van Loo, De Bezige Bij, 2014)
- *Napoléon, Dictionnaire historique* (Thierry Lentz, Perrin, 2020)
- *Napoleon in België* (Gustave Maison, Anne en Paul van Ypersele de Strihou, Lannoo, 2002)
- *Napoleon - Deel 1: van strateeg tot keizer* (Johan Op de Beeck, Manteau, 2014)
- *Napoleon - deel 2: van keizer tot mythe* (Johan Op de Beeck, Manteau, 2014)
- *Oostende onder het Franse bewind* (Eduard J. Baels, 1982)
- *Waterloo; La vie intime de L'Empereur* (Daniel-Charles Luytens, Editions Jourdan, 2014)

OOSTENDE, EEN PISTOOL GERICHT OP HET HART VAN ENGELAND

Na het verbreken van de Vrede van Amiens in mei 1803 laat consul Bonaparte zijn strategische blik vallen op Oostende, dat in zijn ogen cruciaal is bij een eventuele invasie van Engeland of om een Engelse aanval af te slaan. In datzelfde jaar spaart hij kosten noch moeite om van de Vlaamse kuststad een strategisch bastion te maken om, net als Antwerpen, “een pistool gericht op het hart van Engeland” te zijn. Toch wordt pas in 1810 gestart met de bouw van het befaamde Fort Napoleon en in 1814 is het bruikbaar. Een ander fort, dat ook op stapel stond, wordt in 1815 onder de Engelsen voltooid onder de toepasselijke naam Fort Wellington. Dat laatste fort is nu een onderdeel van de befaamde renbaan met dezelfde naam.

Op 18 augustus 1804 bezoekt Napoleon voor de derde maal Oostende om de werkzaamheden op de voet te volgen. Alle Oostendse mannen met kennis van het Engels wil hij gebruiken voor de invasie van Engeland. Van die invasie komt echter niets terecht omdat Napoleon op 21 oktober 1805 door Nelson op zee verslagen wordt. Napoleon zal er nooit in slagen om de Engelse dominantie op zee te doorbreken en dit leidt mee tot zijn ondergang.

Aankondigungsstrook voor de kranten *Het Laatste Nieuws* en *De Nieuwe Gazet*, verschenen op 5 oktober 1982. Het is meteen de start van de voorpublicatie die loopt tot 19 januari 1983.

NIEUWE INSTEEL

Na het ietwat zwaarder op de hand liggende *De Stad der Verdoemden* schotelt Hec Leemans ons deze keer een kolderiek verhaal voor waarin Napoleon, een aap en een ring de hoofdrol spelen. “Humor is een belangrijk ingrediënt in mijn verhalen. Sommige verhalen van *Bakelandt* zijn serieus, zoals de latere verhalen over de slavenhandel, andere neigen naar comedy. Die afwisseling is leuk, denk ik. Maar het waren in zekere zin noodingrepen. Ik was in die periode op zoek naar een nieuwe insteek voor *Bakelandt*, die er pas kwam met de introductie van Schulmeister. Die figuur opende nieuwe mogelijkheden”, legt Hec uit.

OPENINGSBEELD

De aankondigungsstrook, in echte pulpromanstijl, toont een wulpse Zita die in nachtkledij klaarligt, terwijl de keizer, met een ietwat sinistere schaduw over zijn ge-

zicht, zijn entree maakt. In die periode gaat Leemans aankondigungsstroken samenstellen met kopieën van fragmenten uit het verhaal, maar soms weet hij nog niet welke kant het verhaal zal uitgaan zodat we een meer algemeen sfeerbeeld krijgen.

HUIS CLOS

Napoleon komt in dit verhaal terug van een inspectietocht in Antwerpen en zal in Roeselare overnachten in het huis van Jacobus Devos, schout van Roeselare, maar ook dronkenlap en paljas van dienst. Enkele Franse émigrés plannen een aanslag op de keizer, die vanuit Antwerpen een ring meebrengt voor Joséphine de Beauharnais. Daarmee zijn alle puzzelstukjes gelegd voor dit verhaal dat zich bijna volledig afspeelt in en rond het huis van Devos. Het concept van de “huis clos”, naar het gelijknamig, existentialistisch toneelstuk van Jean-Paul Sartre (1905-1980) uit 1944 (in het Nederlands opgevoerd

als *Met Gesloten Deuren*), is niet nieuw. In dergelijke verhalen speelt alles zich af in één ruimte. Hergé situeert zijn *De Juwelen van Bianca Castafiore* ook al volledig in en rond Molensloot. Wanneer Leemans de reeks *Nino* opstart in 1990, speelt deel 1 zich volledig af op een oceanstomer op de Atlantische Oceaan. Het zijn locaties die afgescheiden zijn in tijd en ruimte en waar niemand gedurende de loop van het verhaal in en uit kan. Wie *De Juwelen van Bianca Castafiore* met *De Ring van Napoleon* vergelijkt, zal tot de slotsom komen dat dit album eigenlijk een geslaagde pastiche is op Hergés werk. Leemans vindt het een uitstekend album: “Het is iets totaal anders dan de vorige

DE RING VAN NAPOLEON

Kuifje-albums. Dat was ook de bedoeling van Hergé. Er zitten heel wat steken in naar truttigheid en burgerlijkheid, zoals Haddock die zich netjes moet kleden en zijn haar moet kammen, terwijl hem dat niet bevalt. Hergé, die ik ontmoette in 1969, vertelde mij dat het album, verschenen in 1963, maar traag zijn publiek vond. In 1969 waren er van het album 'nog maar' 800.000 exemplaren verkocht."

MISVERSTANDEN

De toon van het verhaal wordt gezet wanneer Devos Zita op zijn kamer ontvangt en haar uitnodigt op bed te komen zitten omdat hij haar iets wil laten zien. Zita kan haar

nieuwsgierigheid niet meer bedwingen, net als de krantenlezers die tot de volgende dag moeten wachten. De scène loopt echter niet af zoals velen denken (of hopen). Dit soort misverstanden lijkt een prelude op het soort plot waarop veel afleveringen van de tv-reeks *F.C. De Kampioenen* drijven.

Leemans schrijft later mee aan enkele van de filmscenario's. Ook Napoleon wordt belachelijk gemaakt. Zita mag ook naast hem op bed komen zitten, waarna hij haar een belangrijke onthulling doet: "Mijn vrouw begrijpt me niet!" Ook deze scène loopt niet af zoals we zouden verwachten, zowel Napoleon als Zita's reputatie kennende.

EEN GEVAL VAN CENSUR

Het is echter vooral de lezer die het meest kan genieten van wat Zita in de aanbieding heeft. Waar in een doorsnee badscene het water net dient om alles zedig te bedekken, laat Leemans de tepels van Zita net boven het wateroppervlak uitsteken. De bewuste prent wordt door een overijverige en voorzichtige redacteur van de krant bijgewerkt door er een paar watergolfjes bij te tekenen zodat de tepels weggemoffeld worden. De ingreep is zo amateuristisch dat het net extra aandacht trekt, zie ook ons dossier in *Bakelandt* integraal 3, pagina 10. In ieder geval staat in deze publicatie de ongcensuurde prent gepubliceerd, in kleur bovendien.

AANSLAGEN

Philippe Cadoudal, de émigré die de aanslag plant op Napoleon, is geïnspireerd op Georges Cadoudal (1771-1804), een Bretoense politicus en opstandelingenleider

die verschillende aanslagen op Napoleon plant, maar in 1804 toch op het schavot belandt. Zijn laatste woorden tot de menigte zijn: "En nu is het tijd om de Parijzenaars te laten zien hoe christenen, royalisten en Bretoenen sterven!" vooraleer zijn kop rolt. Napoleon overleeft ongeveer twintig gedocumenteerde aanslagen op zijn leven. Die historische aanslagen variëren van aanvallen met in gif gedoopte messen tot gevulde tonnen buskruit die op het verkeerde moment tot ontploffing komen. Inspiratie genoeg voor Leemans, die er in de albums *De Duivelsmachine* (deel 46, 1989) en *Het Geheime Plan* (deel 96, 2006) met veel plezier nog een schepje bovenop doet.

GAZET

De *Gazette van Gent*, waar Pier mee zwaait, verschijnt voor het eerst als politiek neutraal nieuws- enannoncenblad in 1723 en stopte er pas mee in 1940. Geen goedkoop krantje, want in de Franse tijd wordt er een zegelbelasting op geheven. Een stempel op de krant toont aan dat die belasting voldaan is. Die is echter zo hoog dat enkel de rijken zich een krant kunnen veroorloven, wat er uiteraard voor zorgt dat subversieve ideeën zich niet makkelijk in de onderste lagen van de maatschappij verspreiden. Naar hedendaagse maatstaven zou een krant met zegelbelasting 10 à 20 euro kosten.

BAKELANDT²⁵

DE RING VAN NAPOLEON

door : HEC LEEMANS

UITGEVERIJ J. HOSTE N.V.

Oorspronkelijke cover van de eerste druk (1984, Uitgeverij J. Hoste N.V.).

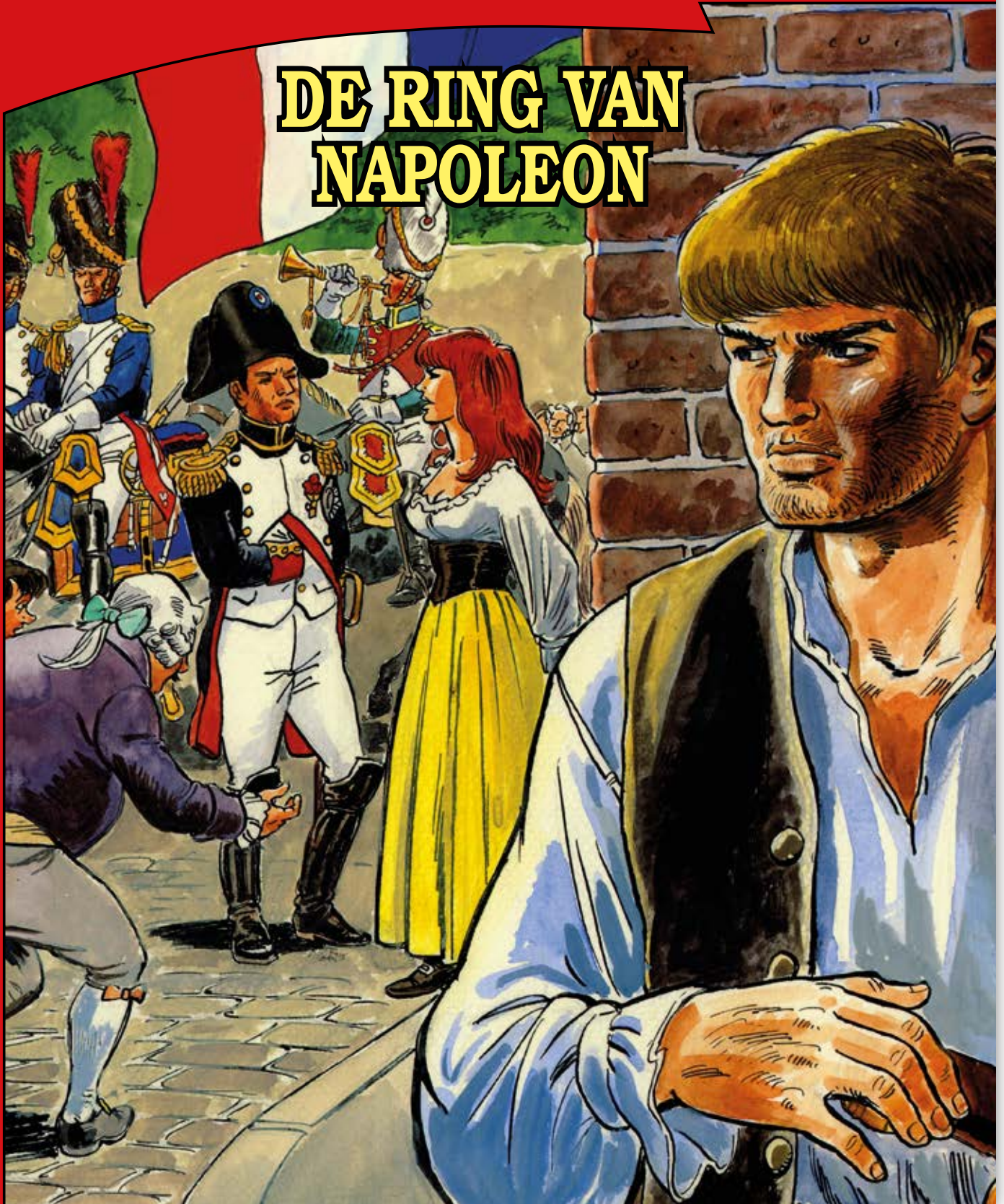
Volgende pagina: Coverdesign (met rode titelband) voor de ingekleurde heruitgave. De heruitgave verschijnt uiteindelijk met gele titelband (augustus 2009, Standaard Uitgeverij).

HEC LEEMANS

25

BAKELANDT

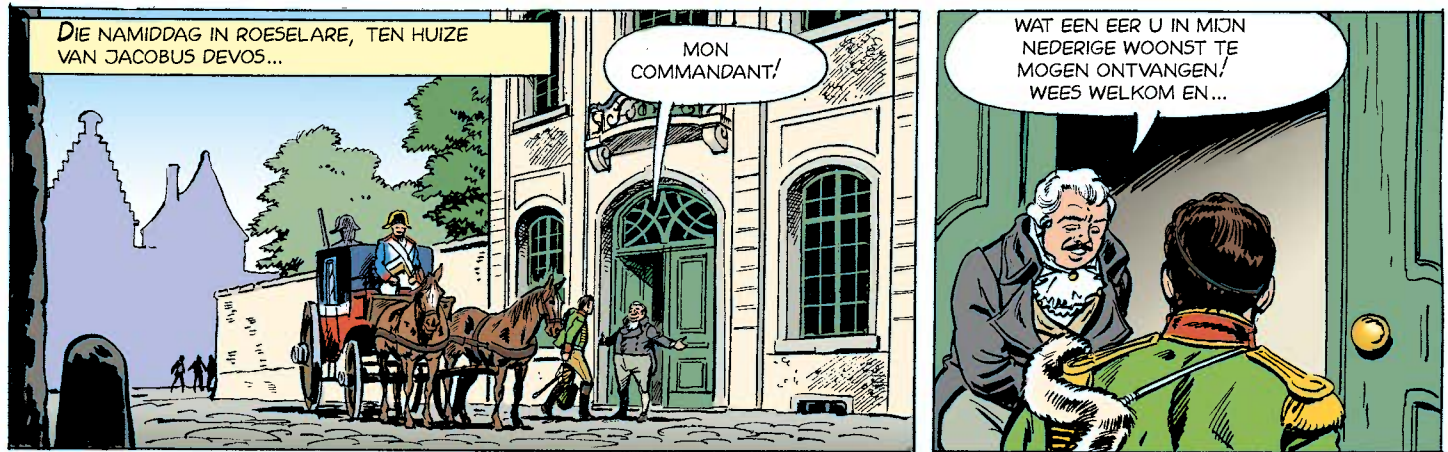
DE RING VAN NAPOLEON

ROOIE ZITA... OOG IN OOG MET... BONAPARTE!

DE NIEUWE AVONTUREN VAN BAKELANDT DE RING VAN NAPOLEON

O! PARDON, COMMANDANT. IK WIST NIET DAT U HIER WAS...

MADAME ELZA!

WAT EEN GELUK U WEER TE ZIEN, MADAME...

UH... UH... COMMANDANT!

WAT SCHEEL ER, ELZA? DE COMMANDANT EN IK HEBBEN DRINGENDE ZAKEN TE BESPREKEN. JE KOMT ONGELEGEN...

MADAME ELZA MAG ERBIJ ZIJN, DEVOS. HET BELANGRIJKE NIEUWS DAT IK TE MELDEN HEB, BETREFT OOK HAAR...

o!

DE EERSTE CONSUL, **NAPOLEON BONAPARTE**, BEEINDIGT OP DIT MOMENT EEN INSPECTIE REIS IN ANTWERPEN, WAAR HIJ DE HAVENWERKEN HEEFT BEZOCHT.

OP DE TERUGWEG NAAR PARIJS, ZAL HIJ EEN NACHT IN ROESELARE VERBLIJVEN... IN DIT HUIS!

WAT?! DE CONSUL?!

HIER?! OOOH!!

25-3

ELZA! ELZA!

ZE IS FLAUW-GEVALLEN VAN EMOTIE!

ZE KOMT ALWEER BIJ...

NA ... NAPOLEON/ HIER?! IN MIJN HUIS? WAT ...! WAT EEN EER!

EN WANNEER MOGEN WE DE HOGE GAST VERWACHTEN?

DE PRECIEZE DATUM ZAL ME NOG MEEGEDEELD WORDEN ... VANZELFSPREKEND MOET HET HELE BEZOEK VLEKKENLOOS VERLOPEN ... IKZELF STA IN VOOR DE VEILIGHEID VAN DE CONSUL ...

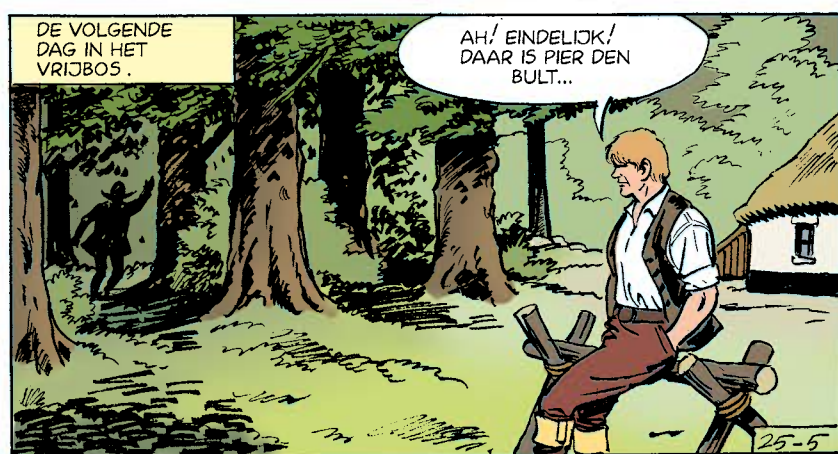
JE BEGRIJPT DAT WE MET ZO'N HOGE GAST GEEN RISICO KUNNEN LOPEN. ALS ER WAT ZOU MISGAAN, RISKEREN WE ALLEMAAL ONZE KOR. BEGREPEN?!

WE... WE ZULLEN ONS BEST DOEN, COMMANDANT!

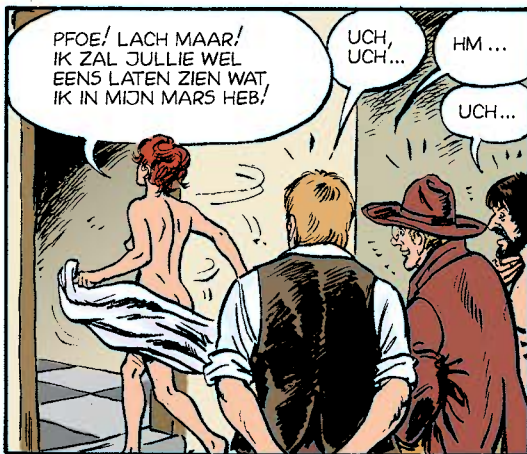
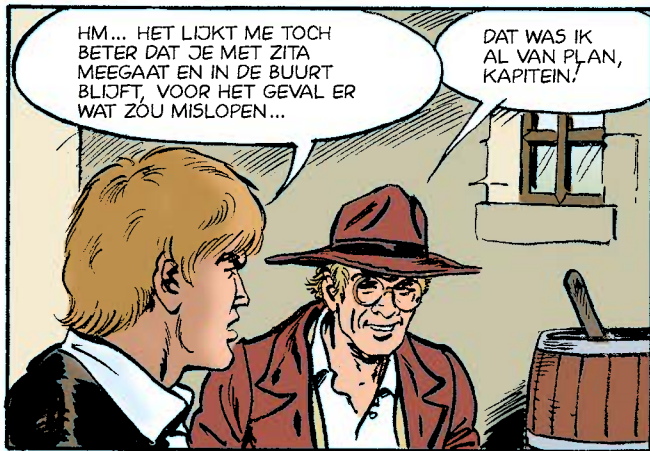
ZODRA IK MEER WEET HOOR JE ERVAN, DEVOS. AU REVOIR, MADAME.

25-4

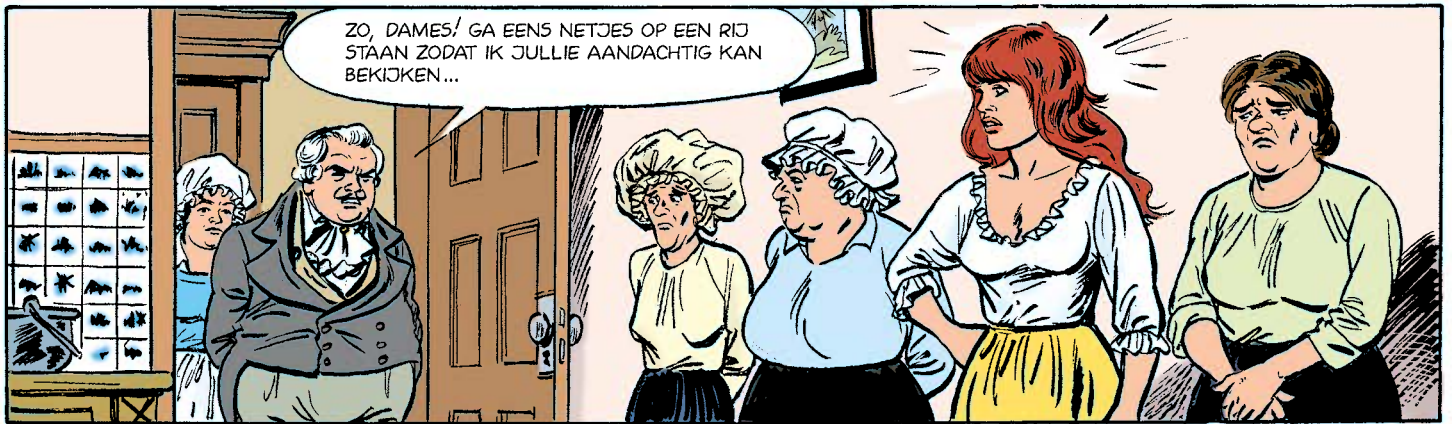

(*) LEES ALBUM NO. 3

ZO, DAMES! GA EENS NETJES OP EEN RIJ STAAN ZODAT IK JULLIE AANDACHTIG KAN BEKIJKEN...

JIJ BENT DE NIEUWE KANDIDATE? HEBBEN WIJ ELKAAR AL EENS NIET EERDER ONT-MOET?

OEI! MISSCHIEN IS ZIJN GEHEUGEN TOCH BETER DAN WE DACHTEN. IK MOET HET SLIM SPELEN ...

DAT ZOU KUNNEN, MENEER. IK BEN OOIJT DIENSTMEID GEWEEST BIJ NOTARIS VAN SEVEREN IN AMSTERDAM. IK DENK DAT IK U DAAR EENS GEZIEN HEB.

DAT KAN KLOPPEN! IK BEN INDERDAAD WEL EENS BIJ VAN SEVEREN GEWEEST ...

(*) ZITA NATUURLIJK OOK, MAAR NIET ALS DIENSTMEID! LEES: HET RAADSEL VAN AMSTERDAM

MAAR GOED, IK MOET HIER UITMAKEN WIE DE NIEUWE MEID WORDT...

25-11

ZE ZIEN ER ALLEMAAL OM TE GRAUWER UIT. BEHALVE DIE ROODHARIGE, NATUURLIJK. DIE IS EEN FEEST VOOR HET OOG.

POTDORIE... WAT ZEG IK? EEN JUWEELTJE, DIE GRIET. WAT ZE ALS MEID WAARD IS, WEET IK NIET, MAAR... WAT ZAL ELZA ZEGGEN ALS IK HAAR KIES? BAH, ELZA MOET HAAR MOND HOUDEN.

DUS... EH... JIJ BENT NOG BIJ DE NOTARIS IN DIENST GEWEEST? IN AMSTERDAM?

TWEE JAAR, MENEER...

TJA, DAT IS EEN REFERENTIE DIE DE ANDEREN NATUURLIJK NIET KUNNEN VOORLEGGEN. HET SPIJT ME, DAMES MAAR MIJN KEUZE IS GEMAAKT.

EN WAT EEN KEUZE! IK KRIJG HET ER WARM VAN!

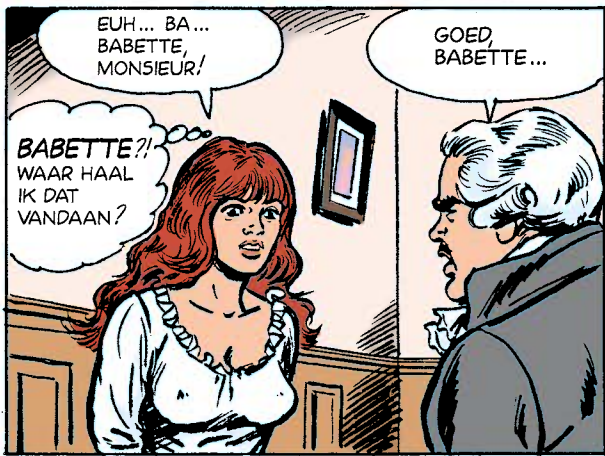

HOE HEET JIJ, MEISJE?

STIK! EEN NAAM! NIET AAN GEDACHT!

EUH...

25-12

GOED, BABETTE...

KIJK GOED... 'S AVONDS PLAATS IK MIJN PRUIK OP DEZE MANNEQUIN. ELKE OCHTEND VOOR IK OPSTA, IS HET JOUW TAAK OM MIJN PRUIK NETJES EN ZORGVULDIG TE BORSTELLEN. BEGREPEN? DAT MAG JE NIET VERGETEN!

G... GOED, MENEER DEVOS...

JIJ DACHT NATUURLIJK DAT DIT MIJN ECHTE HAAR WAS?! MAAR HELAAS HEB IK DAT AL HEEL VROEG VERLOREN. EEN GEVOLG VAN HET VELE DENKWERK DAT IK IN MIJN FUNCTIE MOET VERRICHTEN...

GOED. GA NU NAAR TITINE. ZE ZAL JOU VERDERE INSTRUCTIES GEVEN. EN ZEG HAAR DAT ZE ME EEN BIERTJE MOET BRENGEN. IK VOEL DAT MIJN HERSENS INEENS ZO MOE WORDEN...

ALLES LOOPT LEKKER! VOORTAAN BEN IK DUS **BABETTE**, DE NIEUWE MEID VAN DE SCHOUT. IK MOET PIER INLICHTEN OVER DE STAND VAN ZAKEN...

25-15

NAUWELIJKS EEN UUR LATER DOET ZITA, ALIAS 'BABETTE', BOODSCHAPPEN VOOR TITINE. ZE MAAKT VAN DE GELEGENHEID GEBRUIK OM PIER OP DE HOOGTE TE BRENGEN...

SCHITTEREND, ZITA. IK HOOP ALLEEN DAT ZE ER NIET ACHTERKOMEN WIE JE ECHT BENT.

BAH, IK HOEF DEZE ROL MAAR TE SPELEN TOT WE WETEN WAT DE FRANSEN VAN PLAN ZIJN...

DENK EROM DAT HET NIET ZONDER GEVAAR IS! HET GEHEUGEN VAN DE CRÈVECOEUR IS BESLIST BETER DAN DAT VAN DEVOS!

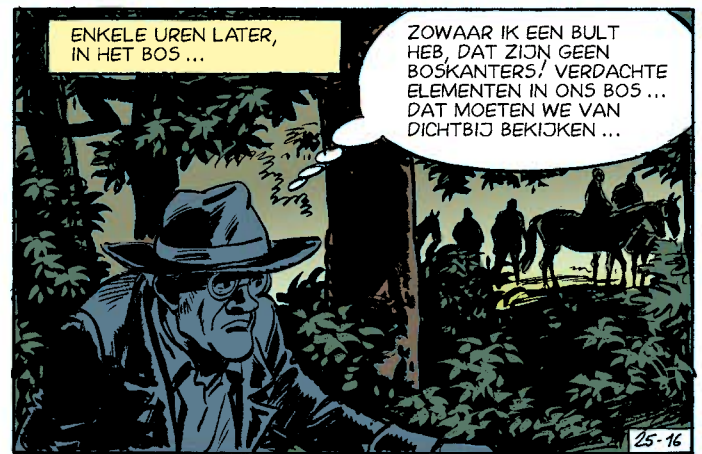

ACH! HET ZAL WEL GOED GAAN. IK MOET NU WEG. DAAAG!

TEVEEL ZELFVERTROUWEN KAN GEVAARLIJK ZIJN, ZITA...

IK KAN MAAR BETER TERUGKEREN NAAR HET VRIJBOS... DE KAPITEIN ZAL TEVREDEN ZIJN...

ENKELE UREN LATER, IN HET BOS...

ZOWAAR IK EEN BULT HEB, DAT ZIJN GEEN BOSKANTERS! VERDACHTE ELEMENTEN IN ONS BOS... DAT MOETEN WE VAN DICHTBIJ BEKIJKEN...

25-16

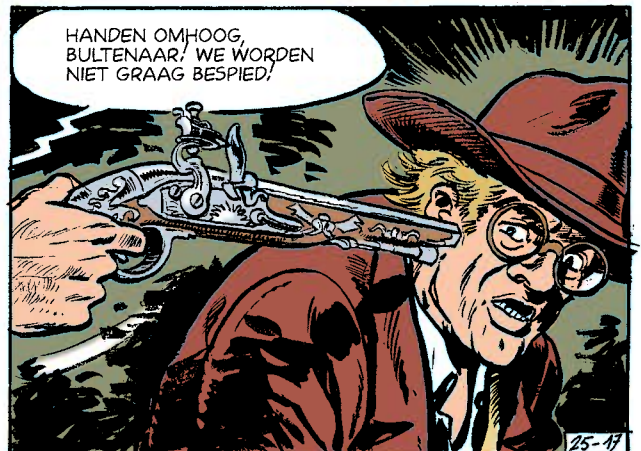
VRIEND OF VIJAND... HET ZIJN IN ELK GEVAL GEEN FRANSE SOLDATEN...

ZE HEBBEN PAARDEN, DIE ZWAAR BELADEN ZIJN... HÓE ZIJN ZE HIER GERAAKT? ALLEEN DE MANNEN VAN BAKELANDT KENNEN DIT PAD!

IK MOET ME STILHOUDEN... IK HEB NIET EENS EEN MES OF EEN PISTOOL... OEF... ZE TREKKEN VERDER. ZE HEBBEN ME NIET GEZIEN.

HANDEN OMHOOG, BULTENAAR! WE WORDEN NIET GRAAG BESPIED!

MEEKOMEN!
WIE ZIJN JULLIE?
BEK DICHT!

HIER IS DE SPION, CADOUDAL!
TRÈS BIEN. ALORS? WIE BEN JIJ, LELIJE PAD?

DIE VRAAG ZOU IK MOETEN STELLEN! IK BEN HIER THUIS IN HET VRIJBOS! JULLIE ZIJN INDRINGERS!

GENOEG! HANG HEM MET ZIJN VOETEN OMHOOG OP AAN EEN BOOM! WE ZULLEN DIE BULT EENS DESKUNDIG ONDERVRAGEN!

NEE! AUW! AH!
CADOUDAL! DAAR ZIJN DE ANDEREN... ONZE ACHTERHOEDE!

STOP! HOU OP! IK KEN DIE MAN! HET IS...

HELLO, PIER DEN BULT!

NONDEMILLE! TOM!
TOM KIPPER! (*)

(*) LEES: DE GOUDEN HARP EN ANDERE VERHALEN.

DAT IS LANG GELEDEN! EEN EEUWIGHEID! HOE KOM JIJ HIER? EN WIE ZIJN DIE FRANSSPREKENDE HEREN?

DAT ZAL IK JE UITELGGEN. MAAR BRENG ONS EERST NAAR HET HOOG-KWARTIER ... IK VOND HET NIET MEER OP DE OUDE PLEK. WAT IS ER GEBEURD?

AFGEBRAND! EEN HEEL VERHAAL ... WE MOESTEN VLUCHTEN VOOR DE FRANSSEN. WE WONEN NU HEEL DIEP IN HET BOS... (*)

(*) LEES ALBUM 17: IN HET SPOOR VAN BROWN BESS

BEZOEK, KAPITEIN!
?

DE BOSKANTERS ZIJN NATUURLIJK HOOGST VERBAASD OM TOM KIPPER WEER IN HUN MIDDEN TE ZIEN ...

IERLAND BEVIEL ME NIET LANGER, KAPITEIN. IK HAD HEIMWEE NAAR HET VRIJBOS...

MAAR ER IS NOG EEN REDEN WAAROM IK TERUGGEKEERD BEN ... DEZE HEREN ZIJN FRANSE EMIGRÉS DIE IK IN IERLAND ONTMOET HEB. TEGENSTANDERS VAN BONAPARTE. HUN LEIDER, PHILIPPE CADOUDAL HEEFT ONZE HULP NODIG.

SINDS VELE JAREN WACHTEN WIJ OP EEN GELEGENHEID OM DE NEDERLAAG VAN DE ROYALISTEN IN DE VENDEE TE WREKEN. WE WETEN DAT U VROEGER NOG ENKELE VAN ONZE VRIENDEN GEHOLPEN HEEFT. U ZULT ZICH ZEKER DE IJZEREN HERTOEG NOG HERINNEREN ...

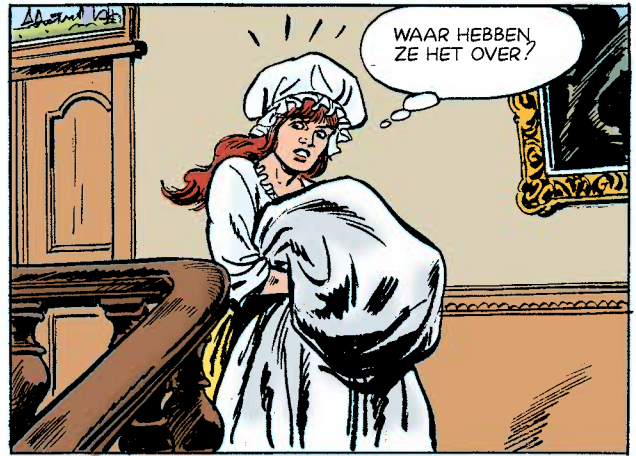
WELNU... DE TIJD IS RIJP VOOR EEN AANSLAG OP NAPOLEON!

?!
!

JAWEL, IK HEB NIEUWS. VANMORGEN HEEFT EEN KOERIER DIT BERICHT GEBRACHT.

WAAR HEBBEN ZE HET OVER?

DE CONSUL KOMT DE ZESTIENDE AAN. HIJ BLIJFT HELAAS SLECHTS EEN NACHT IN ONZE STAD. ZORG ERVOOR DAT ALLES KLAAR IS OM ONZE VOORNAME GAST TE ONTVANGEN, DEVOS.

DAAR KUNT U OP REKENEN!

ER IS NOG IETS! NAPOLEON BRENGT EEN KOSTBARE RING MEE UIT ANTWERPEN. EEN GESCHENK VOOR ZIJN VROUW, JOSÉPHINE DE BEAUHARNAIS!

WE MOETEN EEN VEILIGE BERG-PLAATS HEBBEN VOOR HET JUWEL. DE KLUIS IN JOUW SLAAPKAMER, BIJVOORBEELD.

EUH... GOED.

IK GELOEF MIJN OREN NIET. DIT MOET BAKELANDT WETEN!

25-23

WAT DOE JE DAAR, DOM KIND? GA DIE LAKENS NAAR HET WASHOK BRENGEN!

GOED MEVROUW...

AI! AI! WAT NU? ALS DE CRÉVECOEUR ME HERKENT, BEN IK VERLOREN!

HIJ IS DRUK IN GESPREK MET DEVOS. ZE LETTEN NIET OP MIJ. MISSCHIEF LUKT HET OM...

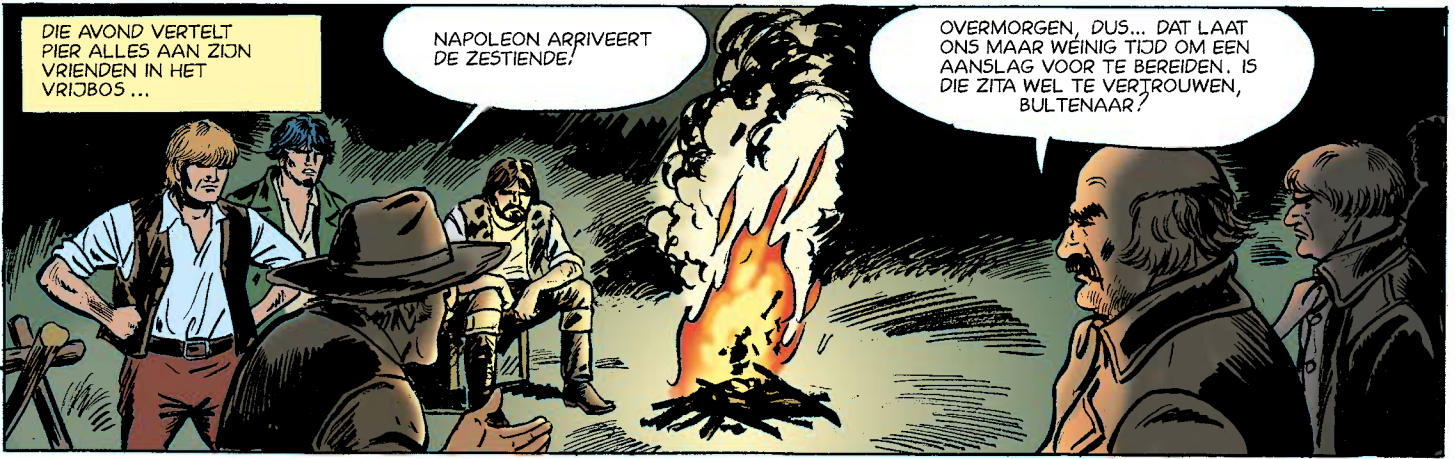

BABETTE! KOM EVEN HIER...

25-24

DIE AVOND VERTELT PIER ALLES AAN ZIJN VRIENDEN IN HET VRIJBOS ...

NAPOLEON ARRIVEERT DE ZESTIENDE!

OVERMORGEN, DUS... DAT LAAT ON5 MAAR WEINIG TIJD OM EEN AANSLAG VOOR TE BEREIDEN. IS DIE ZITA WEL TE VERTROUWEN, BULTENAAR?

LUISTER EENS, MANNEKE! ONZE ZITA IS HET DAPPERSTE MEISJE VAN DE STREEK! WIE HAAR BELEDIGT, KRIJGT MET MIJ TE DOEN!

AL GOED...

WE HADDEN DE CONSUL NIET ZO GAUW VERWACHT. BOVENDIEN... DAT HIJ MAAR EEN NACHT IN ROESELARE BLIJFT, MAAKT DE ZAAK NIET MAKKELIJKER.

WE MOETEN IETS BEDENKEN WAARDOOR HIJ LANGER IN DE STAD BLIJFT!

WE HEBBEN MEER TIJD NODIG! OF HET HELE PLAN VALT IN HET WATER!

IK HEB EEN IDEE DAT VOOR BEHOORLIJK WAT HERRIE IN HET FRANSE KAMP ZOU KUNNEN ZORGEN.

WE MOETEN DE RING VAN NAPOLEON STELEN!

WAT? JE BENT GEK!

ONMOGELIJK!

MISSCHIEN... MISSCHIEN OOK NIET. VERGEET NIET DAT ZITA AL IN HET HUIS VAN DEVOS AANWEZIG IS.

JE IDEE IS NIET ZO GEK. DE CONSUL ZOU ZIJN VERBLIJF MOETEN VERLengen, WANT...

ZONDER HET GESCHENK VOOR JOSÉPHINE DURFT HIJ NIET NAAR PARIJS TERUG! ER ZAL DUS KOORTSACHTIG NAAR DE DIEVEN GEZOCHT WORDEN... INTUSSEN KUNNEN WIJ ONZE SLAG SLAAN!

ER IS EEN PROBLEEM, CAPOUDAL...

WAT DAN LAPOINTE?

WIE ZAL DE DIEFSTAL UITVOEREN? KUNNEN WE DAARVOOR EEN BEROEP DOEN OP KAPITEIN BAKELANDT?!

JE PLANNEN BEVALLEN ME NIET, CADOU DAL. MAAR DAAR OOK ZITA ERBIJ BETROKKEN WORDT, ZAL IK ERAAN MEEWERKEN. IK WIL HAAR NIET IN GEVAAR BRENGEN.

TOM EN IK ZULLEN DE RING VAN NAPOLEON STELEN. DE REST IS JULLIE ZAAK.

BEDANKT, KAPITEIN.

IK VIND DIE CADOU DAL EN ZIJN BENDE MAAR EEN RAAR ZOOTJE, KAPITEIN!

IK BEN OP MIJN HOEDE. WEES GERUST!

TWEE DAGEN LATER.

WEL, GÉRON? IS HET NOG VER NAAR DIE STAD? HOE HEET DIE OOK WEER? ROULERS? ROESELARE?

NOG EEN HALFUUR, EXCELLENTIE. WE LOGEREN VANAVOND IN HET HUIS VAN DE SCHOUT, EEN ZEKERE JACOBUS DEVOS.

25-29

IK HOOP DAT WE ER SNEL WEER WEG ZIJN! IK HAAT DIE PROVINCIENESTEN...

ALS ALLES GOED GAAT, ZIJN WE VRIJDAG WEER IN PARIJS.

AAN DE STADSPOORT WAAR HET KONVOOI VAN DE CONSUL VERWACHT WORDT, WEMELT HET VAN DE SOLDATEN. CHARMUTA HOUDT DE WACHT.

IN ROESELARE STAAT ALLES IN IN REP EN ROER. EEN BOODSCHAPPER HEEFT GEMELD DAT DE CONSUL IN AANTOCHT IS.

RU... RUSTIG BLIJVEN, ELZA. NAPOLEON IS OOK MAAR EEN MENS... EH...

IK WEET NIET WAAR MIJN HOOFD STAAT! BABBETTE, TITINE!

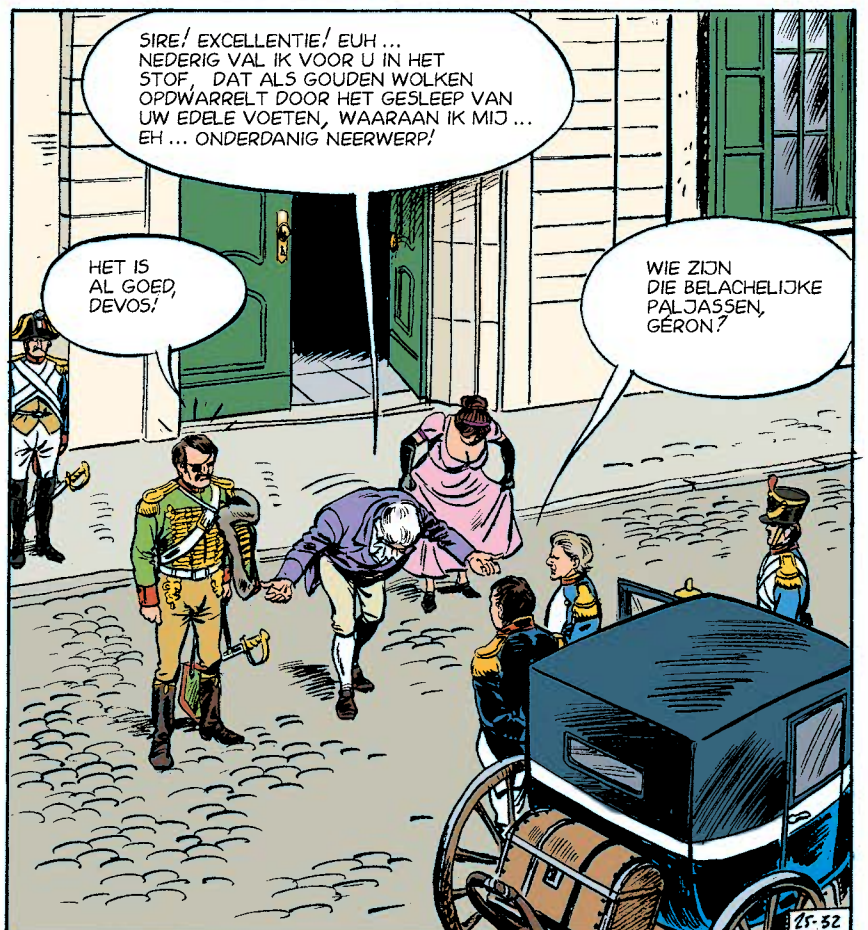
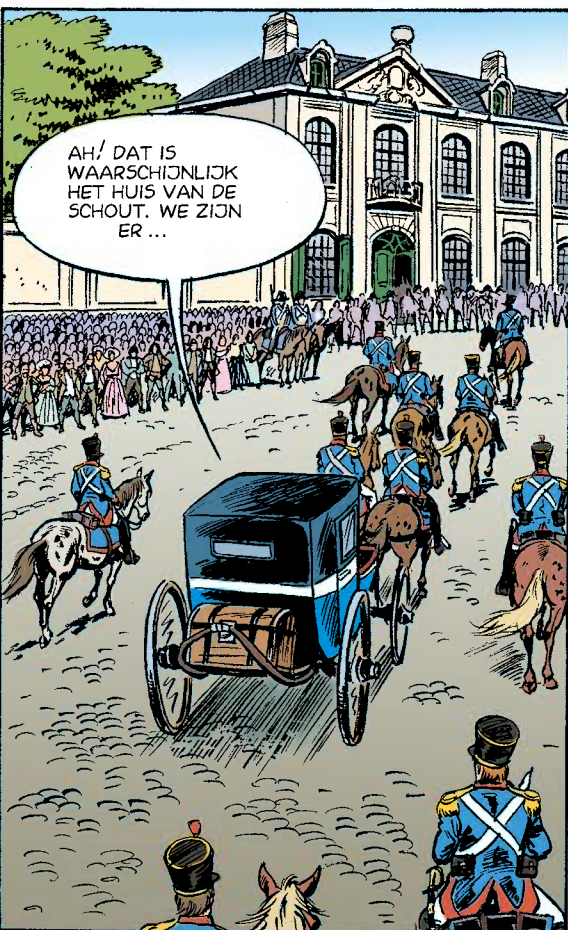
DEVOS EN DE CRÉVECOEUR HEBBEN HUN MOOIESTE CEREMONIE-PAKKEN AANGETROKKEN OM DE HOG GAST WAARDIG TE ONTVANGEN.

MAAR IN DE BUURT VAN DE WONING VAN DE SCHOUT, DUIKEN OUDE BEKENDEN OP.

WE MOETEN ZITA CONTACTEREN...

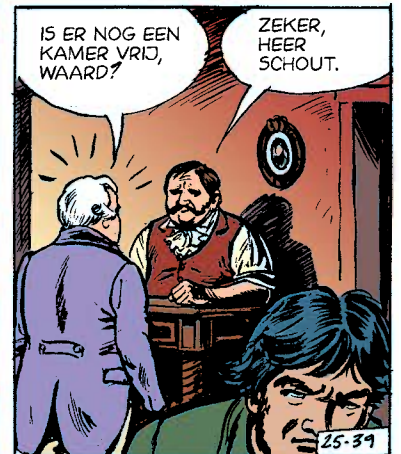
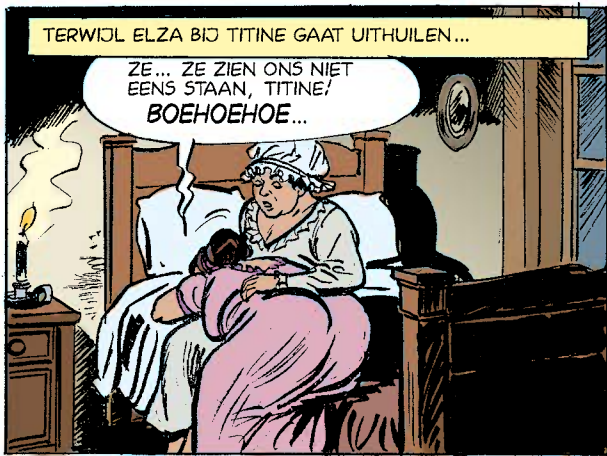
25-30

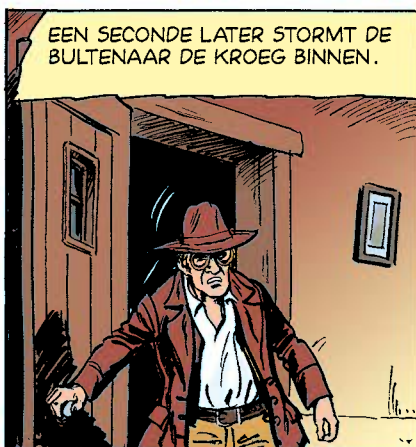

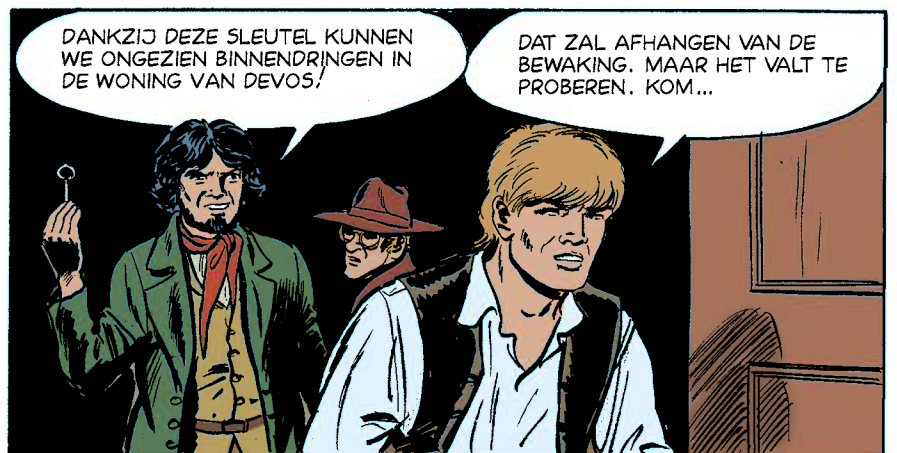

MAAR ALLES BLIJFT MUISSTIL IN DE OMGEVING. GEEN WONDER: DE CRÈVECOEUR HEEFT ZIJN MANSCHAPPEN NAAR BED GESTUURD.

TOTNUTOE GAAT HET GOED. OP DE BENEDENVERDIEPING BRANDT NOG LICHT. HET LIJKT WEL OF ER EEN VERGADERING AAN DE GANG IS.

LATEN WE PROBEREN OF DE SLEUTEL PAST.

INTUSSEN... LEG DE RING MAAR OP DE TAFEL, GÉRON. IK STOP HEM STRAKS WEL IN DE KLUIS. ZEG AAN DE OFFICIEREN DAT IK OVER EEN HALFUUR NAAR BENEDEN KOM.

GOED, EXCELLENTIE.

EN ZEG AAN EEN VAN DE DIENSTMEISJES DAT ZE ME EEN BEKER MET WARMER MELK MOET BRENGEN. IK HEB WEER LAST VAN MIJN MAAG.

GOED, EXCELLENTIE.

GÉRON! STUUR DIE MOOIE ROSSE MAAR!

GOED, EXCELLENTIE.

25-45

IK MOET WEER VOOR EEN AFLEIDINGS-MANOEUVRE ZORGEN. NAPOLEON WEGLOKKEN UIT ZIJN KAMER. ALSOF DAT ZO MAKKELIJK IS. MAAR GOED, IK ZAL MAAR WEER MIJN BEST DOEN.

HET ZIJN STEEDS DEZELFDEN DIE ZICH MOETEN OPPEREN.

ENTREZ!

UW MELK, EXCELLENTIE.

AH! GOED! GOED!

IS ER NOG IETS VAN UW DIENST, EXCELLENTIE?

EUH... MISSCHIEN KUN JE DIT JUWEEL EVEN OPPOETSEN. HET IS EEN GESCHENK VOOR MIJN VROUW.

OOOH! DE RING!

MOOI, NIET?

25-46

PRACHTIG, EXCELLENTIE!

DIE RING ZOU NIET MISSTAAN AAN JE MOOIE VINGERTJES, MA PETITE. MAAR DAT KAN NATUURLIJK NIET. MIJN VROUW...

ACH, IK BEN EEN MACHTIG MAN, BABETTE. IK HEB DE WERELD IN MIJN HAND. MAAR IK BEN ZO EENZAAM. KOM EVEN NAAST ME ZITTEN, MEISJE.

IK ZAL JE IETS VERKLAPPEN. MIJN VROUW BEGRIJPT ME NIET!

NEE? ECHT?

NIET LACHEN, ZITA!

ZE TERRORISEERT ME! AH, BABETTE. HET LEVEN VAN EEN MACHTIG MAN IS NIET ALTIJD MAKKELIJK.

KOMEDIANT!

IK BEN BIJNA NOOIT THUIS, ALTIJD ERGENS HEEN OM TE VECHTEN! EN 'S AVONDS ZIT IK, DE GROTE NAPOLEON, EENZAAM OP MIJN KAMERTJE.

SNIF! WAT EEN ONTROEREND VERHAAL, MONSEIGNEUR!

25-47

KON IK MAAR IETS VOOR U DOEN!

DAT... DAT IS NIET GEHEEL UITGESLOTEN, LIEFJE.

JE ZOU ME WAT TEDERHEID KUNNEN GEVEN. WE ZOUDEN VANAVOND WAT KUNNEN PRATEN. WEEET JE WAT?

WACHT OP MIJ IN JE KAMERTJE. IK KOM JE DAAR OPZOEKEN. IK MOET EERST NOG EEN VERGADERING VOORZITTEN, MAAR DAT DUURT NIET LANG.

AFGESPROKEN? TOT STRAKS. ACH JA, DIE RING. BAH... IK DOE GEWOON DE DEUR OP SLOT.

DAT IS IN KANNEN EN KRIJGEN. DIE WILDE VLAAMSE BOERENDOCHTER MOET IK AAN DE LIJST VAN MIJN VEROVERINGEN TOEVOEGEN!

DAT IS IN KANNEN EN KRIJGEN. TOM EN BAKELANDT KUNNEN HUN SLAG SLAAN. IK HOOP DAT ZE ERIN SLAGEN OM HET HUIS BINNEN TE DRINGEN.

25-48

BAKELANDT HEEFT NIET VEEL TIJD NODIG OM HET SLOT TE FORCEREN...

VLUG NU, TOM. ZOEK DE RING.

IK ZIE NIETS, KAPITEIN. ENKEL MAAR...

... DIT LEGE DOOSJE!

WAT? DAAR HIER MOET DE RING IN GEZETEN HEBBEN. WAAR IS HIJ?

KAPITEIN! DIE VAAS IS OMGESTOTEN... IK VERMOED DAT IEMAND ONS VOOR IS GEWEEST!

ONMOGELIJK!

DAN ZOU DE DIEF VIA HET VENSTER GEKOMEN ZIJN? DAT KAN NIET.

IK SNAP ER NIETS VAN. MAAR HET IS DE HOOGSTE TIJD DAT WE ONS UIT DE VOETEN MAKEN. HIER IS IETS NIET IN DE HAAK.

JE HEBT GELIJK. WEGWEZEN. WE VERNEMEN LATER WEL HOE DE VORK IN DE STEEL ZIT. IK DOE DE DEUR WEER OP SLOT.

VLIEGENSVLUG VERLATEN ONZE HELDEN HET HUIS VIA DE DIENSTTRAP.

GEEN TIJD OM ZITA OP DE HOOGTE TE BRENGEN. IK HOOR IEMAND AANKOMEN.

DIT IS EEN MYSTERIEUZE ZAAK, TOM.

INTUSSEN...

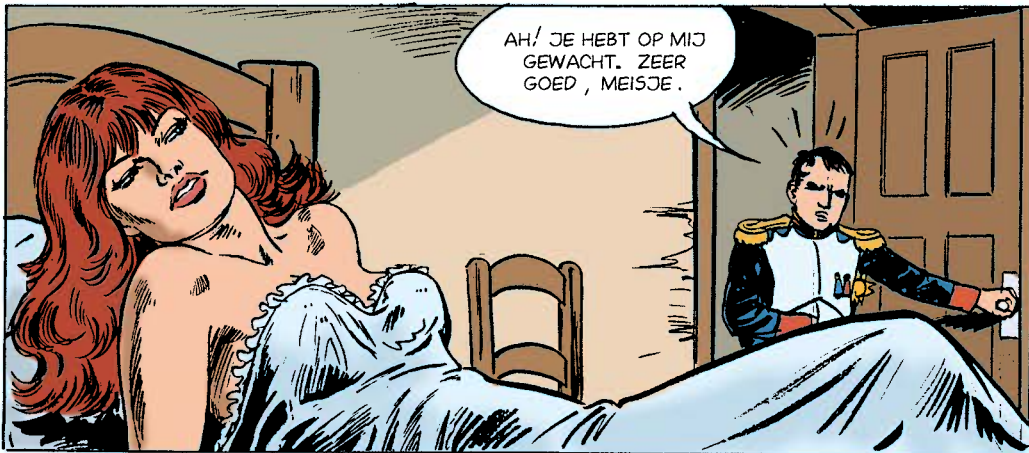
IK DANK U VOOR UW AANDACHT, HEREN.

HANDEL JIJ DE LOPENDE ZAKEN MAAR AF, GERON. IK TREK ME TERUG. IK HEB NOG SCHRIJFWERK TE DOEN.

GOED, EXCELLENTIE.

IK... IK... HOE DURFT U ONS TE BESCHULDIGEN? IK WORD NIET GOED, BABETTE!

EXCELLENTIE ...

DEZE DAMES ZIJN ONGETWIJFELD ONSCHULDIG.

HOEZO?

ALLE SPOREN IN DE KAMER WIJZEN EROP DAT DE DIEF VIA HET RAAM IS GEKOMEN.

HET IS EEN BIJNA ONMOGELIJKE KLIMPARTIJ, MAAR ER IS GEEN ANDERE VERKLARING.

MAAR HOE KOMT HET DAN DAT DE SOLDATEN VAN DE CRÈVECOEUR NIETS GEMERKT HEBBEN?

DAT HEBBEN WE AL ONDERZOCHT, EXCELLENTIE. DE CRÈVECOEUR HEEFT ZIJN SOLDATEN NAAR BED GESTUURD! RONDOM HET HUIS WAS GEEN BEWAKING VOORZIEN!

WAT?!

GA DE CRÈVECOEUR HALEN! SLEEP HEM HIERHEEN! IK EIS EEN VERKLARING!

EN ALS DIE MIJ NIET BEVREDIGT, STUUR IK HEM NAAR DE STRAFKOLONIE VAN CAYENNE!

BAKELANDT, TOM EN PIER BEGRIJPEN OOK NIETS VAN DE GEHEIMZINNIGE DIEFSTAL. ZE KEREN TERUG NAAR HET VRIJBOS.

IK SNAP HET NIET, PIER. IEMAND IS ONS TE VLUIG AF GEWEEST.

IN ELK GEVAL: DE RING IS GESTOLEN. DAT WAS DE BEDOELING. CADOU DAL ZAL TEVREDEN ZIJN.

25-58

EEN UUR LATER...

SCHITTEREND WERK, VRIENDEN!

MAAR WE ZITTEN ER VOOR NIETS TUSSEN, CADOUDAL!

TJA, VREEMDE ZAAK. MAAR HET DOEL IS BEREIKT. NU MOETEN WE ENKEL AFWACHTEN OF BONAPARTE ZIJN VERBLIJF ZAL VERLENGEN. EN DAN SLAAN WE TOE! DOOD AAN DE DICTATOR!

DOOD!
DOOD!!

IK HEB ER SPIJT VAN DAT IK DIE KERELS HIERHEEN HEB GEBRACHT. DIE CADOUDAL BRENGT ONS NOG ALLEMAAL AAN DE GALG!

IK ZIE HELAAS NIET IN HOE WE HEM KUNNEN BELETEN OM DWAASHEDEN TE BEGAAN, TOM.

INTUSSEN BELEEFT RAOUL DE CRÈVECOEUR ENKELE PIJNLIJKE MOMENTEN...

HEB JE OOIT VAN CAYENNE GEHOORD, COMMANDANT? DAAR HOOR JE EIGENLIJK THUIS NA WAT ER IS GEBEURD!

MAAR EXCELLENTIE... IK DACHT DAT... DAT...

U MOET NIET DENKEN, COMMANDANT! DAT DOEN WIJ WEL!

25-59

IK GEEF JE NOG ÉÉN KANS, DE CRÈVECOEUR! JE KRIJGT VIERENTWINTIG UUR OM HET JUWEL TE VINDEN! ZONIE STUUR IK JOU NAAR CAYENNE!

JAWEL, EXCELLENTIE. IK ZAL MIJN BEST DOEN OM DE DIEF TE VINDEN!

WAAR WACHT JE DAN NOG OP? AAN DE SLAG! VIERENTWINTIG UUR EN GEEN MINUUT LANGER!

IN DE AANGRENZENDE KAMER...

BONAPARTE BLIJFT DUS EEN DAG LANGER. PRIMA...

EVEN LATER...

EUH... EXCELLENTIE... STAAT U TOE DAT IK ME TERUGTREK?

ACH JA, NATUURLIJK, LIEF KIND... WE ZULLEN ONS RENDEZ-VOUS MAAR VERGETEN. IK BEN VANAVOND TOT NIET VEEL MEER IN STAAT. IK HEB MAAGPIJN GEKREGEN VAN AL DIE TOESTANDEN.

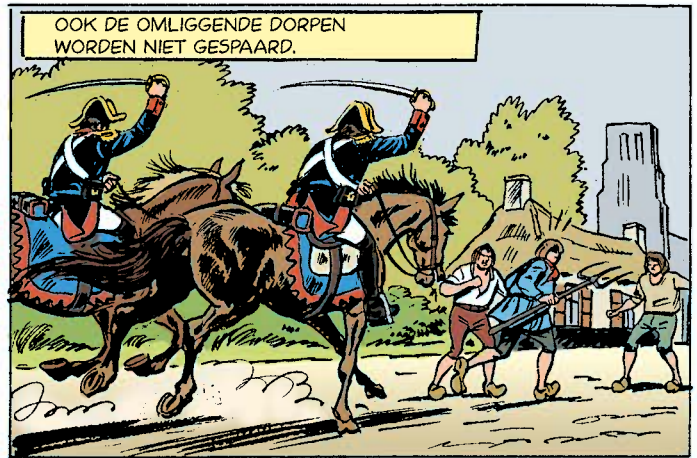
MAAR MORGENAVOND, ZELFDE TIJD, STA IK AAN JE BEDDE! DROOM MAAR ALVAST VAN JE "PETIT NAPO"!

EUH... ZEKER, EXCELLENTIE!

Ai, Ai! IK BEN NOG NIET AAN HET EIND VAN MIJN LIJDEN!

25-60

IK... WIJ HEBBEN AL VEEL VERDACHTEN OPGEPAKT EN...

ZUIST! MEENT U ECHT DAT U DE DIEF ZULT VINDEN DOOR ALLE INWONERS VAN ROESELARE EN OMSTREKEN TE ARRESTEREN?

IDIOT! DE KELDERS VAN HET STADHUIS PUILEN UIT VAN DE VERDACHTEN! LAAT DIE MENSEN VRIJ EN BEGIN EINDELIJK MET EEN SERIEUS ONDERZOEK!

PARDON?

U KUNT GAAN, COMMANDANT!

MAG... MAG IK NOG IETS ZEGGEN, EXCELLENTIE?

IK WEEET WIE HET BREIN ACHTER DE DIEFSTAL IS, EXCELLENTIE.

WIE DAN? SPREEK!

ALTIJD DEZELFDE, EXCELLENTIE! BAKELANDT, DE GROOTSTE BANDIET IN DE STREEK! HIJ EN ZIJN BENDE MAKEN AL JAREN DE STREEK ONVEILIG!

25-63

AH! BRAVO! EN NA AL DIE JAREN BENT U ER NOG NIET IN GESLAAGD OM DIE BANDIET TE VANGEN?! BRAVO!

HIJ VERBERGT ZICH IN HET VRIJBOS. WE HEBBEN AL VAAK NAAR ZIJN SCHUILPLAATS GEZOCHT, ZONDER RESULTAAT.

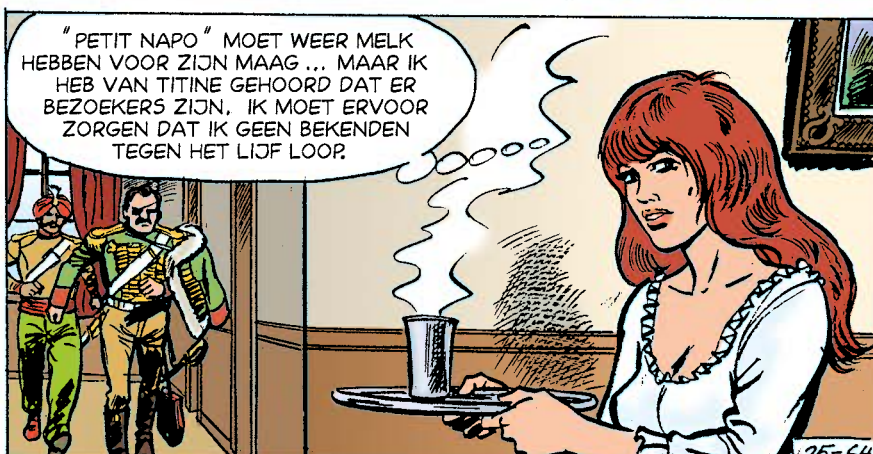

WEL? WAAROP WACHT JE DAN OM ACHTER DIE BANDIET AAN TE GAAN, VERDOMME?!

GOED, EXCELLENTIE. TOT UW ORDERS! GOED IDEE! KOM, CHARMUTA!

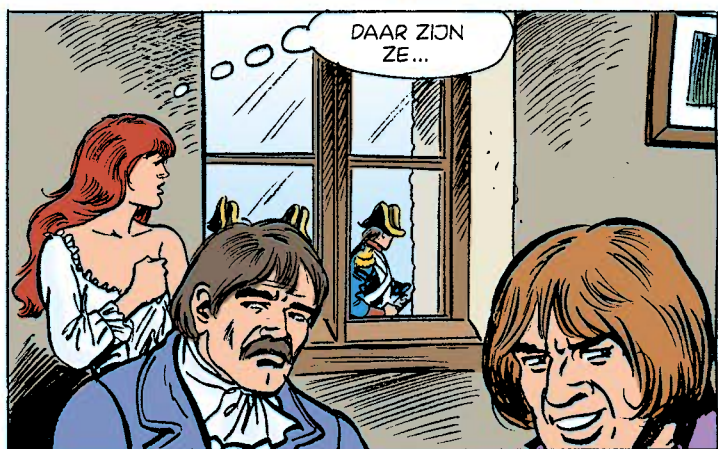
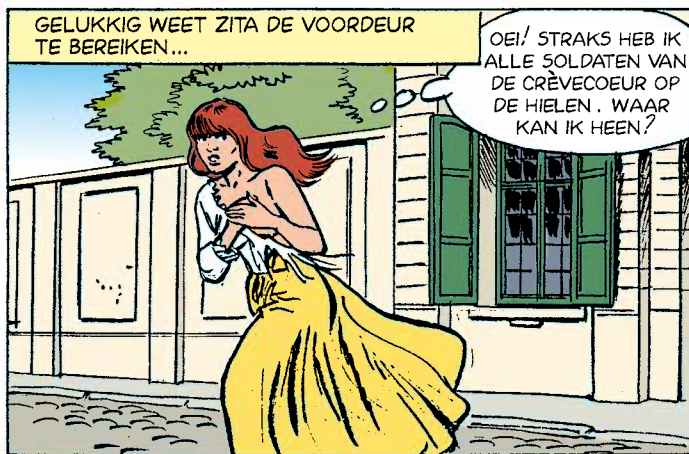
RESERVEER VOOR DE COMMANDANT MAAR ALVAST EEN ENKELE REIS NAAR HET STRAFKAMP VAN CAYENNE, GÉRON. DAT ONDERZOEK WORDT NIKS!

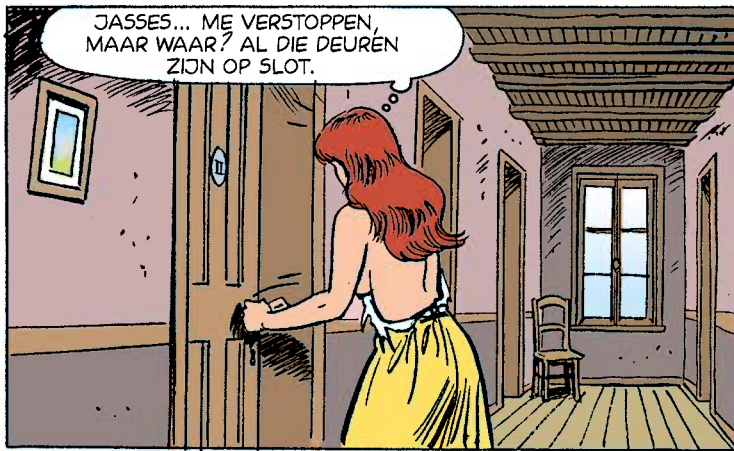

"PETIT NAPO" MOET WEER MELK HEBBEN VOOR ZIJN MAAG ... MAAR IK HEB VAN TITINE GEHOORD DAT ER BEZOEKERS ZIJN. IK MOET ERVOOR ZORGEN DAT IK GEEN BEKENDEN TEGEN HET LIJF LOOP.

25-64

WAT... WAT IK HIER DOE? WIST IK DAT MAAR . IK BEN NET WAKKER . IK HEB EEN GEWELDIGE KATER . MAAR IK KAN ME NIET HERINNEREN WAT ER GEBEURD IS .

GOED . IK HEB ANDERE DINGEN AAN, MIJN HOOFD!

JIJ HEBT NATUURLIJK DIE ROSSE SLONS UIT HET VRIJBOS NIET GEZIEN ...

EUH... PARDON... EXCUSEER... WAAR HEEFT U HET OVER, COMMANDANT?

ACH, LAAT MAAR ZITTEN! WE VERLIEZEN HIER ONZE TIJD. VOORWAARTS! HIER IS ZE NIET. WE ZETTEN DE ZOEKTOCHT VOORT...

OEF, ZE ZIJN WEG, DIE DRUKTEMAKERS. MAAR OVER WIE HADDEN ZE HET TOCH?

EEN HALFUUR LATER GEEFT DE CREVECOEUR DE JACHT OP.

SPOORLOOS! VERDWENEN! OM JE DE HAREN UIT HET HOOFD TE RUKKEN! ALS IK DIE GRIET OOI IN HANDEN KRIJG ...

MAAR... WIE ZIJN DIE SOLDATEN? GRENADIERS! MANNEN VAN BONAPARTE. IN DE HOUDING, MANNEN!

OEF! WE ZIJN ER VOORBIJ. IK HEB HET EVENTJES WARM GEHAD. DEZE UNIFORMEN DOEN HET UITSTEKEND, CADOU DAL!

NOEM ME NIET ZO, IDIOOT. WE SPELEN GROF SPEL . EN NU NAAR HET HUIS VAN SCHOUT. WE MOETEN IN DE NABIJHEID VAN DE CONSUL GERAKEN .

BABETTE, MEISJE! KOM BINNEN. BLIJF DAAR NIET AAN DE DEUR STAAN. IS HET MIJN VROUW DIE JE STUURT?

HIJ MERKT NIET EENS DAT IK UIT DE KAST KOM!

EH, NEE, MENEER... HET IS ALLEMAAL IETS INGEWIKKELDER.

HET IS MOEILIK OM HET ALLEMAAL UIT TE LEGGEN. MAAR KIJKT U EVEN DOOR HET RAAM. DAN ZULT U HET METEEN BEGRIJPEN.

MAAR... IK ZIE NIETS?!

NIET MOEILIK. ER IS NIETS TE ZIEN!

TENZIJ STERRETJES! ALSTUBLIEFT, MET DE GROETEN VAN DE ROSSE SLONS!

DEVOS IS WEER EEN TIJDJE BUITENSPEL. EN NU NAAR HET VRIJBOS! NAAR BAKELANDT!

MAAR IN DE GELAGZAAL ...

ZITA?!

JULLIE HIER? WAT BEN IK BLIJ JULLIE TE ZIEN!

EN NADAT ALLE AVONTUREN VERTELD ZIJN...

EN ZO KWAM IK BIJ DEVOS TERECHT. DIE HEB IK DAARNET IETWAT HARDHANDIG NAAR DROMENLAND GESTUURD.

EN BONAPARTE?

SST! NIET TE LUID. WE WACHTEN OP NIEUWS VAN TOM, DIE EEN OOGJE IN HET ZEIL HOUDT.

TOM ZIT OP DE UITKIJK IN EEN HOGE BOOM, VLAKBIJ DE WONING VAN DE SCHOOT.

CADOUDAL EN ZIJN MANNEN NADEREN HET HUIS. DAT KAN NOOIT GOED GAAN. WAT ZIJN ZE VAN PLAN?

INMIDDELS...

EXCELLENTIE! HET SPIJT ME DAT IK U STOOR, MAAR COMMANDANT LEROY EN ZIJN MANNEN ZIJN NET AANGEKOMEN. ZE BRENGEN EEN DRINGEND VERSLAG OVER DE TOESTAND AAN HET OOSTENRIJKSE FRONT

WAT? LATEN WE GAAN KIJKEN.

SOLDATEN ?? VLUG!
SCHIET ZE ALLEMAAL
NEER !!

WIE IS DAT ?? ARRESTEER
DIE MAN !!

CADOUUDALS MANNEN OPENEN HET VUUR MAAR KRIJGEN
PROMPT EEN LADING LOOD TERUG...

AAAAH!

CADOUUDAL !!

ZE PROBEREN TE
VLUCHTEN! ERACHTERAAN!
WAAR ZIJN DE GROGNARDS
VAN NAPOLEON?!

25-79

MAAR NAPOLEONS SOLDATEN ZITTEN TE
KAARTEN EN TE DOBBELEN IN HET
ACHTERHUIS...

HET IS REEDS
TE LAAT WANNEER
EINDELIJK IEMAND
IN DE GATEN KRIJGT
DAT ER IETS AAN
DE HAND IS ...

ALERTE! ALARM !!

CADOUUDALS MANNEN
BEREIKEN DE UITGANG EN
VLUCHTEN TE PAARD ...

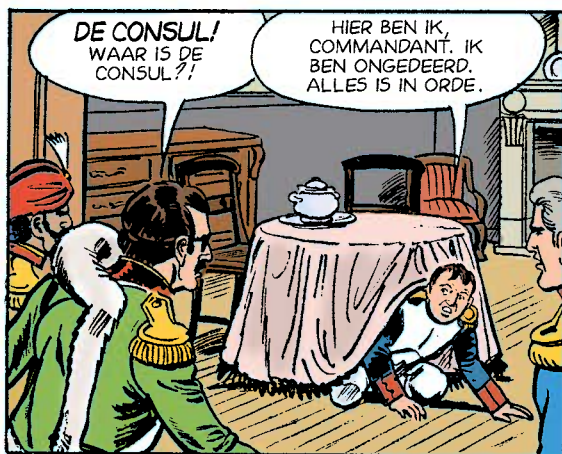
MERDE! SCHIET! SCHIET
ZE NEER! VERDOMD ...
HADDEN WE ONZE
PAARDEN MAAR!

HET HEEFT GEEN ZIN
OM ZE TE ACHTERVOLGEN...
ZE ZIJN ZO DE STAD UIT!

WE HEBBEN HUN LEIDER
TE PAKKEN,
COMMANDANT!

25-80

DE CONSUL!
WAAR IS DE
CONSUL?!

HIER BEN IK,
COMMANDANT. IK
BEN ONGEDEERD.
ALLES IS IN ORDE.

DIE BANDIETEN KONDEN
ONTKOMEN, EXCELLENTIE.
WE HADDEN GEEN PAARDEN
KLAARSTAAN OM ZE TE
ACHTERVOLGEN ...

WE KRIJGEN ZE WEL, COMMANDANT.
U HEEFT MIJ HET LEVEN GERED...
ZONDER UW TUSSENKOMST ...

WE HEBBEN HUN
LEIDER,
EXCELLENTIE.

AH! BRAVO! ONDERWERP
DIE MAN AAN EEN HARDE
ONDERVRAGING. IK WIL
ALLES WETEN OVER DEZE
LAFTE AANSLAG. MISSCHIEN
WEET DIE MAN OOK IETS
OVER DE DIEFTAL VAN
MIJN RING.

MAAR CADOUAL ZWIJGT
ALS VERMOORD...

WE KRIJGEN
ER GEEN
WOORD UIT,
EXCELLENTIE.

GOED! BRENG
HEM NAAR PARIJS.
DAAR BESCHIKKEN
WE OVER MIDDELEN
OM HEM TE
DOEN SPREKEN.

DE WACHTEN AAN
DE STADSPOORT
ZIJN FORMEEL:
NIEMAND HEEFT
DE STAD
VERLATEN!

MAAR... DAN
ZIJN DE HANDLAN-
GERS VAN CADOUAL
NOG IN DE STAD?!
GOED ...

IK ONDERWERP DEZE STAD AAN EEN
ULTIMATUM. IK GEEF ZE TOT VIER UUR
DEZE NAMIDDAG OM DE MEDEPLICHTIGEN
VAN CADOUAL UIT TE LEVEREN. EN IK
WIL MIJN RING TERUG!
ZONIET...

ZONIET LAAT IK ROESELARE
MET DE GROND GELIJKMAKEN!
VERTEL DAT MAAR AAN DE BEVOLKING.

HET NIEUWS VAN DE AANSLAG EN
HET ULTIMATUM WORDT DOOR
OMROEPERS BEKEND GEMAAKT.
HET VERSPREIDT ZICH ALS EEN
LOPEND VUURTJE OVER DE STAD.

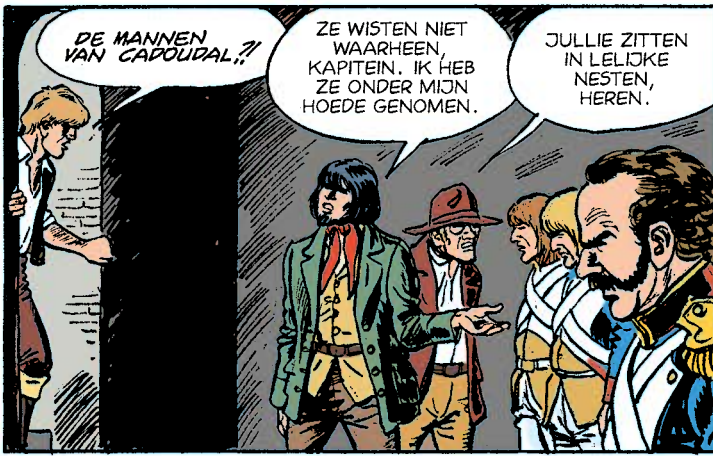
OOK ONZE VRIENDEN HEBBEN
HET VERNOMEN...

WE HEBBEN MET TOM AFGESPROKEN
IN DEZE BOUWVALLIGE TOREN,
IN HET GEVAL HET MIS ZOU GAAN.

TOM?!

HIERLANGS, KAPITEIN.
VOLG ME NAAR DE
GEWELVEN. IK HEB
EEN ONAANGENAME
VERRASSING.

ROND VIER UUR STROOMT DE OPGEWON- DEN BEVOLKING SAMEN OP HET PLEIN VOOR DE SCHOUTS- WONING .

WAT DOEN AL DIE MENSEN HIER?

DE MENSEN ZIJN ZENUWACHTIG, EXCELLENTIE . ZE WETEN WAT DE STAD TE WACHTEN STAAT, ALS DE RING NIET WORDT TERUGGEBRACHT.

TITINE // ONS HUIS WORDT BELEGERD DOOR HET GEPELPEL // WAAR IS JACOBUS TOCH ??

HM... DE EIS OM DE RING TERUG TE GEVEN IS MISSCHEN WAT OVERDREVEN, EXCELLENTIE. WE HEBBEN DE DADERS VAN DE AANSLAG AL EN ...

OVERDREVEN? LET OP JE WOORDEN, GERON. IK WIL MIJN RING TERUG EN, DAARMEE BASTA!

IN "DE ZWARTE ZWAAN" ...

IK DURF NIET TE GAAN KIJKEN, PIER . DIT LOOPT SLECHT AF. NIEMAND KAN IN ZO 'N KORTE TIJD DIE DIEFSTAL OPHELDEN .

25-85

JAKKES! WAT DOET DAT RARE BEEST HIER? HET HEEFT ONZE BEKERS OMGESTOTEN...

HET IS DE AAP VAN DIE BEDELAAR. JIJ DAAR? KOM JE BEEST TERUGHALEN.

HET SPIJT ME, CITOYENS. KIKO IS SOMS WAT ONSTUIMIG.

NOU, DAN BETAAL JIJ MAAR EEN RONDJE, KEREL!

IK HEB GEEN GELD, MAAR MISSCHEN KUNNEN JULLIE EEN ZAAKJE DOEN.

IK HEB DIT JUWEL TE KOOP. NIET DUUR. EEN RING? MAAR ?

KIJK NAAR DIE INSCRIPTIE! DE RING VAN NAPOLEON! AKKER, DJU! ?

DIE HEB JIJ GESTOLEN! HOE KOM JE AAN DIE RING? DE HELE STAD ZIT HIEROP TE WACHTEN!

IK WEET VAN NIETS, CITOYEN ... IK ...

LIEG NIET! HOE KOM JE AAN DIE RING?

25-86

IK ZAL HET HELE VERHAAL VERTELLEN. IK BEVOND MIJ TUSSEN DE MENIGTE, DE DAG DAT NAPOLEON IN ROESELARE AANKWAM.

DE SOLDATEN HADDEN MIJN LIEVE KIKO BANG GEMAAKT EN EROP GESCHOTEN. IK WOU ME WREKEN!

'S NACHTS SLOOP IK NAAR DE TUIN VAN DEVOS. VANUIT EEN BOOM ZAG IK HOE DE CONSUL EN EEN MEISJE EEN JUWEL BEKEKEN.

IK BESLOOT KIKO OPDRACHT TE GEVEN OM DOOR HET OPENSTAANDE RAAM NAAR BINNEN TE KLIMMEN EN HET JUWEL TE STELEN. DAT ZOU, DIE NAPOLEON LEREN!

JOUW AAP IS DUS DE DIEF?

WE HEBBEN GEEN TIJD TE VERLIEZEN. JIJ KUNT DIE GELEERDE AAP ALLES LATEN DOEN? KOM MEE!

HET GEZELSCHAP REPT ZICH NAAR DE SCHOUTSWONING.

... WAAR OP DAT OGENBLIK...

MAAR EXCELLENTIE!

HOU JE MOND, GÉRON. IK BEN NIET BANG VOOR DIE OPROERKRAAIERS. IK ZAL ZE ZEENS EEN DONDERPREEK GEVEN DIE HEN NOG LANG ZAL HEUGEN.

EEEK! ZE VALLEN ME AAN! JAAG DIE AAP WEG!

WAT DOET DAT BEEST HIER?

KIKO GEEFT HEN HET JUWEL EN HET BRIEFJE...

MIJN RING?! WAT STAAT ER OP DAT BRIEFJE, GÉRON?

"IK BEN DE DIEF!" ÇA ALORS! EEN AAP?!

EEN GEKKENHISTORIE! IK HEB ER GENOEG VAN, GÉRON! WE GAAN DADELIJK TERUG NAAR PARIJS! IK WIL WEG UIT DEZE VERVLOEKTE STAD!

DRIE UUR LATER HEBBEN BONAPARTE EN ZIJN GEVOLG DE STAD REEDS VERLATEN.

IEDEREEN IS OPGELUCHT. MAAR VOOR CADOUDAL EN ZIJN VRIENDEN IS HET SLECHT AFGELOPEN. HUN IDEALEN HEBBEN GEEN TOEKOMST MEER, VREES IK. MAAR DOOR DEZE GEBEURTENISSEN ZAL DE CREVECOEUR NOG HARDER TOESLAAN!

MOEILIKHEDEN IN HET VERSCHIJT KAPITEIN!

INTUSSEN, IN DE HERBERG.

MAAR... WAT NU? HEB IK NU ALLES GEDROOMD? IK HERINNER ME NIETS MEER. MAAR... ZE HEBBEN MIJN SLEUTEL GEJAT! EN MIJN GELD!

HOUD DE DIEF!!

Einde

25-88

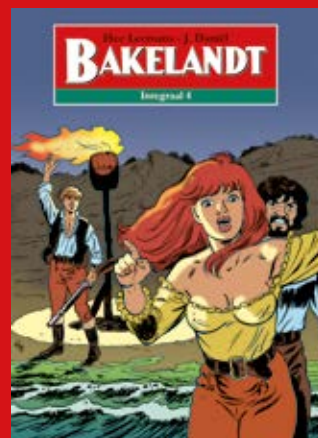
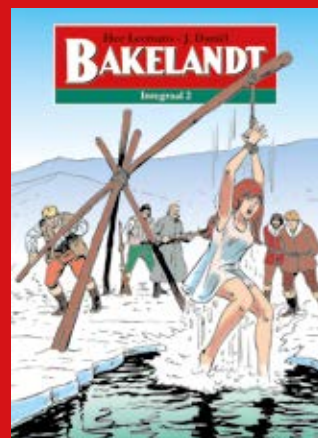
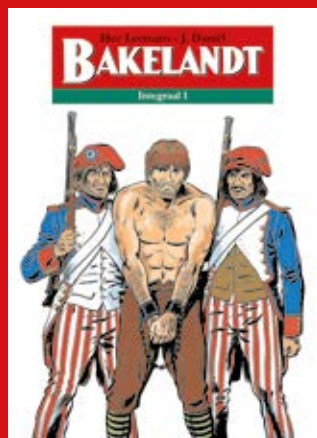
BAKELANDT

In 1975 creëren Hec Leemans en Daniël Jansens, alias J. Daniël, de stripreeks *Bakelandt* voor de kranten *Het Laatste Nieuws* en *De Nieuwe Gazet*. De lezers maken kennis met 'brigand' Bakelandt, zijn trouwe luitenant en sterke kracht Pé Bruneel en de knappe, maar ook koppige Rooie Zita.

Tot 2006 verschijnen hun avonturen in en ver buiten het West-Vlaamse Vrijbos in 96 albums. Saga Uitgaven bundelt alle verhalen in 18 integrale met per integrale een stevig achtergrondossier vol historische feiten, opgemerkte details en een overzicht van de rijkgevulde carrière van Hec Leemans. Jaarlijks verschijnen 4 integrale.

Inmiddels verschenen:

Nieuw in juni

Te verschijnen
in het najaar